

T.C.

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

UYGULAMALI PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
UYGULAMALI PSİKOLOJİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**EBEVEYN İLİŞKİSİYLE PARTNER SEÇİMİ ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Candan ÖZKAN

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Cemal Onur NOYAN

İSTANBUL-2023

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

UYGULAMALI PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
UYGULAMALI PSİKOLOJİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**EBEVEYN İLİŞKİSİYLE PARTNER SEÇİMİ ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Candan ÖZKAN

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Cemal Onur NOYAN

İSTANBUL-2023

YEMİN METNİ

Bu çalışmanın kendi tez çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar hiçbir aşamasında etik dışı davranışımın olmadığını, tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

A large, light gray watermark of the signature 'Candan ÖZKAN' is positioned diagonally across the center of the page, overlapping the text area.

Tarih

14.09.2023

Adı Soyadı

Candan ÖZKAN

İmza

TEŞEKKÜR

Tez danıőmanlıęımı üstlenen ve tez çalıőmamın planlanmasında, yürütülmesinde çok değerli desteği için Prof. Dr. Cemal Onur Noyan hocama içtenlikle teşekkür ederim.

Akademik baőarım da payı olan, aldığım her kararda her koőulda beni destekleyen hocam, Dr. Hakan Vulkan' a teşekkür ederim.

Varlığıyla bana güç veren, benden bir an olsun desteğini esirgemeyen, bana rehber olup farklı bakış açıları kazandıran, zor zamanlarımda beni motive eden hayat arkadaőım Federico Pamfili' ye teşekkür ederim.

ÖZET

EBEVEYN İLİŞKİSİYLE PARTNER SEÇİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Bu çalışmada ebeveyn ilişkisiyle partner seçimi arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Ebeveynler ve çocuklar arasında kurulan ilişkiler, hayatın her alanını etkilemektedir. Partner seçimi de bunlardan birisidir. Ebeveynlerle kurulan ilişkiler, partner seçimindeki kararları etkileme ve yönlendirme potansiyeline sahiptir. Bu ilişki nedeniyle böyle bir araştırma konusu seçilmiştir. Araştırmanın amacı ebeveyn ilişkileriyle partner seçimi arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu nedenle 18 yaşından büyük 299 kadın ve 55 erkekten oluşan 354 katılımcıya Sosyodemografik Bilgi Formu, Anne Baba Tutum Ölçeği- Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği uygulanmıştır. SPSS (Statistical Package for Social Sciences) programına yüklenen veriler analiz edilmiştir. Çalışmada ulaşılan sonuçlar, ebeveyn tutumlarının partner seçimini etkilediğini göstermektedir. Otoriter ebeveyn tutumu arttıkça romantizm ve eş seçiminde zıt kutuplar tutumu da artmaktadır. Koruyucu-istekçi ebeveyn tutumu arttıkça romantizm ve eş seçiminde aşk yeterli, çaba göstermeme ve tam güven tutumunun arttığı çalışmanın sonuçları arasındadır. 354 katılımcının verdiği yanıtlarla bu bulgulara ulaşılması, çalışmanın sınırlılıklarını meydana getirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Partner seçimi, Ebeveyn ilişkileri, Anne-baba tutumları.

ABSTRACT

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN PARENT RELATIONSHIP AND PARTNER SELECTION

This study is aimed to examine the relationship between parent and partner selection.

The relationships established between parents and children affect every aspect of life. Partner selection is one of them. Relationships with parents have the potential to influence and guide decisions in partner selection. The aim of the research is to examine the relationship between parental relationships and partner selection. For this reason, the Sociodemographic Information Form, the Parental Attitude Scale, the Romance and Mate Selection Scale were administered to 354 participants, 299 women and 55 men over the age of 18. The data uploaded to the SPSS (Statistical Package for Social Sciences) program was analyzed. The results obtained in the study show that parental attitudes affect the choice of the partner. As the authoritarian parental attitude increases, the opposite poles attitude increases in romance and mate selection. Among the results of the study, as the protective-demanding parental attitude increases, the love is sufficient in the choice of romance and spouse, the non-effort and the full trust attitude increase. Reaching these findings with the answers given by 354 participants creates the limitations of the study.

Keywords: Partner selection, Parental relations, Parental attitudes.

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ	i
TEŞEKKÜR	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ	ix
ŞEKİLLER VE KISALTMALAR DİZİNİ	ix
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	4
2.1. Ebeveyn İlişkileri	4
2.1.1. Çocuk ve Ebeveyn İlişkilerinin Kapsamı	4
2.1.2. Çocuk ve Ebeveyn İlişkilerinin Oluşum Süreci.....	5
2.1.3. Ebeveyn Tutumları	7
2.1.4. Ebeveyn İlişkilerini Etkileyen Faktörler	8
2.1.5. Ebeveyn İlişkilerinin Etkileri ve Önemi	11
2.2. Partner Seçimi.....	11
2.2.1. Partner Seçiminin Tanımı ve Kapsamı	11
2.2.2. Partner Seçimini Etkileyen Faktörler.....	13
2.2.3. Partner Seçimi ile İlgili Kuramlar.....	17
2.2.4. Partner Seçiminin Etkileri ve Önemi	20
2.3. Ebeveyn İlişkileri ve Partner Seçimi Literatür Çalışmaları	23
3. GEREÇ VE YÖNTEM	25
3.1. Araştırmanın Problemi.....	25

3.2. Araştırmanın Amacı.....	25
3.3. Araştırmanın Yöntemi	26
3.4. Araştırmanın Örneklemi	26
3.5. Veri Toplama Araçları	27
3.6. Kişisel Bilgi Formu.....	27
3.7. Anne Baba Tutum Ölçeği	27
3.8. Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği.....	27
3.9. Verilerin Analizi	29
4. BULGULAR.....	31
5. TARTIŞMA.....	72
6. SONUÇ ve ÖNERİLER	78
KAYNAKÇA.....	82

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Çocuk ve Yetişkinlerde Bağlanma Stilleri	6
Tablo 2. Partner Seçiminde Etkili Olan Faktörler	14
Tablo 3. Partner Seçimi ve Romantik İlişkilerden Çıkarımlar	19
Tablo 4. Partner Seçiminin Olumlu ve Olumsuz Etkileri	21
Tablo 5. Güvenilirlik Analizi.....	31
Tablo 6. Normallik Sınaması	31
Tablo 7. Cinsiyet Dağılımı.....	32
Tablo 8. Medeni Durum Dağılımı	33
Tablo 9. Yaş Dağılımı.....	34
Tablo 10. Eğitim Düzeyi Dağılımı	35
Tablo 11. Evlenme Biçimi Dağılımı	36
Tablo 12. Romantik İlişki Yaşama Dağılımı	36
Tablo 13. Sosyo-Ekonomik Düzey Dağılımı.....	37
Tablo 14. Anne-Baba Birliktelik Durumu Dağılımı	37
Tablo 15. Anne-Baba Yaşam Dağılımı.....	38
Tablo 16. Anne Eğitim Düzeyi Dağılımı	38
Tablo 17. Baba Eğitim Düzeyi Dağılımı	39
Tablo 18. Anne Baba Tutumları	39
Tablo 19. Anne Baba Tutumlarının Cinsiyet ile Karşılaştırılması	40
Tablo 20. Anne Baba Tutumlarının Medeni Durum ile Karşılaştırılması	41
Tablo 21. Anne Baba Tutumlarının Yaş ile Karşılaştırılması	42
Tablo 22. Anne Baba Tutumlarının Eğitim Düzeyi ile Karşılaştırılması	43
Tablo 23. Anne Baba Tutumlarının Evlenme Şekli ile Karşılaştırılması	44
Tablo 24. Anne Baba Tutumlarının Romantik İlişki Yaşama ile Karşılaştırılması... ..	45
Tablo 25. Anne Baba Tutumlarının Sosyo-Ekonomik Düzey ile Karşılaştırılması ..	46
Tablo 26. Anne Baba Tutumlarının Anne-Baba Birliktelik Durumu ile Karşılaştırılması	47
Tablo 27. Anne Baba Tutumlarının Anne-Baba Yaşam Durumu ile Karşılaştırılması... ..	48
Tablo 28. Anne Baba Tutumlarının Anne Eğitim Düzeyi ile Karşılaştırılması.....	49

Tablo 29. Anne Baba Tutumlarının Baba Eğitim Düzeyi ile Karşılaştırılması	50
Tablo 30. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumları.....	51
Tablo 31. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Cinsiyet ile Karşılaştırılması.....	52
Tablo 32. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Medeni Durum ile Karşılaştırılması.	53
Tablo 33. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Yaş ile Karşılaştırılması.....	55
Tablo 34. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Eğitim Düzeyi ile Karşılaştırılması..	57
Tablo 35. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Evlenme Biçimi ile Karşılaştırılması	58
Tablo 36. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Romantik İlişki Yaşama ile Karşılaştırılması.....	60
Tablo 37. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Sosyo-Ekonomik Düzey ile Karşılaştırılması.....	62
Tablo 38. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Anne-Baba Birliktelik Durumu ile Karşılaştırılması.....	63
Tablo 39. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Anne-Baba Yaşam Durumu ile Karşılaştırılması.....	64
Tablo 40. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Anne Eğitim Düzeyi ile Karşılaştırılması.....	66
Tablo 41. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Baba Eğitim Düzeyi ile Karşılaştırılması.....	68
Tablo 42. Anne-Baba Tutumu ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Arasındaki İlişki.	70

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Ebeveyn Tutumları	8
Şekil 2. Ebeveyn İlişkilerini Etkileyen Faktörler.....	10
Şekil 3. Sosyal Medyanın Özellikleri ve Partner Seçimi.....	16
Şekil 4. Romantik İlişkilerde Yönetsel Önlem Modeli.....	18
Şekil 5. Partner Seçiminin Etkileri ve Yalnızlık.....	22
Şekil 6. Cinsiyet Grafiği	33
Şekil 7. Medeni Durum Grafiği	34
Şekil 8. Yaş Grafiği	35

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

% : Yüzde

H : Hipotez

IBM : International Business Machines (Özel Şirket)

IQR : Medyan (Çeyrekler arası genişlik)

Max. : Maksimum

Min. : Minimum

MS : Microsoft

n : Sayı

Ort. : Ortalama

p : Sigma

SPSS : Statistical Package for Social Sciences

(Sosyal Bilimler İçin İstatistik Analiz Programı)

SS : Standart sapma

vd. : Ve Diğerler

1. GİRİŞ

İnsanlar aşk, aile kurma gibi çeşitli nedenlerle ilişki içinde olmak ister ve kişinin aradığı ilişkinin türü, ebeveynlerle kurulan ilişkiler, partner seçimini kayda değer düzeyde etkilemektedir. Evlilik gibi uzun vadeli ilişkiler, her iki partner için de önemli yatırım ve bağlılık gerektirmektedir (Cason, 2010). Bunun bir getirisi olarak ebeveyn ilişkileri ve partner seçimi süreçleri arasındaki etkileşim geniş bir kapsama sahiptir. Çalışmada bu ilişkinin niteliğine dair değerlendirmeler yapılması tasarlanmaktadır.

İlişki, bireyler arasındaki bağlantının birincil temelidir. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisine göre, ilişkinin nedenleri fizyolojik, güvenlik, sevgi, saygı ve kendini gerçekleştirme ihtiyaçlarında aranabilir. Bireylerin yaşamlarında kurdukları önemli ilişkilerden biri de partner seçimidir. Partner seçimi fiziksel, ruhsal ve zihinseldir. Partner seçimi hem erkeklerin hem de kadınların en önemli seçimlerinden biridir. Partner seçimi hiçbir zaman toplumdan ve toplumsal koşullardan dışlanmamıştır. Öte yandan, bireylerin kendi ailelerinden evlilik hayatına, ilişkilerini etkileyebilecek faktörler getirdikleri varsayımı vardır (Alavi, Alahdad ve Shafeq, 2014). Tüm bunlar ebeveyn ilişkileri ve partner seçimi süreçleri arasındaki ilişkinin oluşmasında, gelişmesinde etkili olduğu için çalışma kapsamında incelemeye alınmaktadır.

Ebeveyn çocuk ilişkisinde ebeveynlerin çocukla olan ilişkisinde farklılıklar görülebilir. Yani anne ve babanın çocukla olan ilişkisinde farklı yansımalar kendisini göstermektedir. Ebeveyn ilişkilerinin bir getirisi olarak çocuk yetiştirmede sorumlulukların eşit bir şekilde paylaşılması beklenmektedir (Özdemir vd., 2020). Ancak bu beklentinin her zaman karşılık bulduğunu söylemek güçtür. Ebeveyn ilişkileri ve partner seçimi süreçlerinde çocuk ve ebeveynler arasındaki bu ilişkilerin yönlendirici etkilerinin olması söz konusudur.

Partner seçimi, insan hayatının seyriindeki önemli kararlardan bir tanesidir. Partner seçimi ile birey geleceğini etkileme potansiyeli olan bir karar vermektedir (Babahanoğlu, 2020). Geçmişten bugüne partner seçiminin birey ve toplum açısından öneminin sürmesi söz konusudur. Partner seçimi çok boyutlu ve karmaşık bir konu niteliği taşıdığı için hayatın farklı alanlarında etkilerinin gözlenmesi olağan görünmektedir.

Bu çalışmanın temel amacı ebeveyn ilişkisiyle partner seçimi arasındaki ilişkiyi incelemektir. Alt amaçlar ise aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

- 1) Çocuk ve ebeveyn ilişkisinin oluşum sürecinde neler etkili olur?
- 2) Ebeveyn tutumlarını etkileyen faktörler nelerdir?
- 3) Ebeveyn tutumunun çocuk ve ebeveyn ilişkisinde yansımaları nasıldır?
- 4) Partner seçimi sürecinin ilerleyişi nasıl olmaktadır?
- 5) Partner seçimini etkileyen faktörler nelerdir?
- 6) Partner seçiminin etkileri nelerdir?
- 7) Benzer konudaki çalışmalar ile bu çalışmanın sonuçları arasında benzer ve farklı yönler nelerdir?

Çalışmada partner seçimi ve ebeveyn ilişkilerine dair değerlendirmeler yapılırken öncelikle literatür taraması yapılmaktadır. Ardından anket uygulaması aracılığıyla veriler toplanarak SPSS (Statistical Package for Social Sciences) paket programı ile analiz edilmektedir. Dolayısıyla çalışmada iki farklı yöntemden yararlanılarak ilerleme kaydedilmektedir. Birden fazla yöntemin bir arada kullanılması ulaşılabilecek olan sonuçların geçerliliği ve güvenilirliği bakımından faydalıdır.

İnsan hayatının her alanını etkileme potansiyeli olan bir konuyu incelemesi, çalışmanın önemini oluşturan hususlardan birisidir. Yine çocukluk döneminden itibaren yaşanan deneyimlerle ilişkili süreçlerin değerlendirilmesi, çalışmayı önemli hale getiren hususlardan bir tanesi konumundadır. Partner seçimi ve ebeveyn ilişkilerine dair hem ebeveyn hem de çocuk açısından açıklamalar getirilmesi, çalışmanın önemi kapsamındadır.

Böyle bir çalışma hazırlanması ile partner seçimi ve ebeveyn ilişkileri hakkındaki yazına katkı sağlanması hedeflenmektedir. Çalışmanın aynı zamanda benzer araştırmalara yol gösterici nitelikte bulgulara ulaşması beklenmektedir.

Çalışma altı bölümden oluşacak şekilde kurgulanmıştır. Birinci bölümde çalışmaya dair tanıtıcı bilgilere yer verilmekte, çalışmada nasıl bir yol izleneceğiyle ilgili değerlendirmeler yapılmaktadır.

Genel bilgilerin ele alındığı ikinci bölümde ebeveyn ilişkileri ve partner seçimi hakkında açıklamalar getirilmektedir. Ebeveyn ilişkileri ve partner seçimi etkileşimine dair yapılacak olan araştırmanın gereç ve yöntem bilgileri üçüncü bölümde ele alınmaktadır. Araştırmanın bulgularının amaçlara göre yorumlanması ise bulgular adlı dördüncü bölümü oluşturmaktadır.

Benzer konudaki araştırmalar ile bu çalışmanın sonuçlarının kıyaslanması beşinci bölümde tartışma başlığı altında değerlendirilmektedir. Altıncı bölümde sonuçların irdelenmesi ve öneriler getirilmesi ile çalışma tamamlanmaktadır.

2. GENEL BİLGİLER

Genel bilgiler bölümünde ilk olarak ebeveyn ilişkilerine dair açıklamalar getirilmektedir. Ardından partner seçimi hakkında bilgi verilmektedir. Ebeveyn ilişkileri ve partner seçimi etkileşimine dair benzer konudaki çalışmalara yer verilerek genel bilgiler incelemesi tamamlanmaktadır.

2.1. Ebeveyn İlişkileri

Ebeveyn ilişkileri, bireyin hayatına dair beklentilerini belirlemekte ve etkilemektedir (Tosun ve Yazıcı, 2021). Bu bölümde çocuk ve ebeveyn ilişkilerinin kapsamı, çocuk ve ebeveyn ilişkilerinin oluşum süreci, ebeveyn tutumları, ebeveyn ilişkilerini etkileyen faktörler, ebeveyn ilişkilerinin etkileri ve önemi konu başlıkları altında araştırma yapılmaktadır.

2.1.1. Çocuk ve Ebeveyn İlişkilerinin Kapsamı

Bireyin ailesi, eğitimin başladığı yer olarak kabul edilmektedir. Hayata dair pek çok şey ailede öğrenilmektedir. Öğrenmenin başlangıç noktası olarak nitelendirilen hususlar, ailede öğrenilen bir yapıdadır (Tayan vd., 2019). Bu yönüyle çocuklar ve ebeveynler arasındaki ilişkiler hayatın her alanında etkili olmaktadır. Çocuk ve ebeveyn ilişkilerinin yaygın şekilde araştırılmasının temel nedeni de bu durum olarak görünmektedir.

Aile, üyelerin duygusal açıdan bağlarının olduğu bir toplumsal yapıdır. Aile; biyolojik, psikolojik, sosyal, ekonomik boyutları olan bir birim niteliği taşımaktadır (Epik, Çiçek ve Altay, 2017). Çocuk ve ebeveyn ilişkilerinin kapsamı açısından bu husus ele alındığında ise çok yönlü bir biçimde değerlendirme yapılması gerektiği çıkarımının yapılması mümkündür.

“Ebeveyn çocuk ilişkisi; ebeveyn çocuk çatışmasını, aralarındaki iletişim biçimini ve ebeveyn çocuk arasındaki bağlanmayı içermektedir. Ebeveyn çocuk ilişkisini, ebeveyn ve çocuk arasındaki psikolojik yakınlık, güven ve iletişim olarak tanımlamaktadır. Ebeveyn çocuk ilişkisi sadece ebeveyn ile çocuk arasındaki biyolojik yakınlığı değil aynı zamanda onlar arasındaki psikolojik ve sosyal ilişkileri de kapsamaktadır. Ebeveyn çocuk ilişkisi belirli bir ebeveynin belirli bir çocuğa özgü davranışları, duyguları, beklentilerinin birleşiminden oluşur” (Dereli ve Dereli, 2017). Ebeveyn çocuk ilişkisinin içeriğini nelerin oluşturduğu bu ifadelerle kapsamlı şekilde açıklanmıştır.

Çocuk ve ebeveyn ilişkisi, çocukların toplumsal hayata hazırlanmasına yönelik etkileşimleri içermektedir (Bartan ve Şahin, 2012). Söz konusu etkileşimler sosyal, ekonomik, kültürel, psikolojik açılardan olabilir. Bu yönüyle çocuk ve ebeveyn arasındaki ilişkiyi çok yönlü olduğu gibi uzun vadeli olacak bir biçimde değerlendirmeye almakta fayda vardır.

2.1.2. Çocuk ve Ebeveyn İlişkilerinin Oluşum Süreci

Çocuk ve ebeveyn ilişkileri, erken çocukluk döneminden itibaren gelişmektedir. Çocuğun kendisine bakım veren ebeveynler kurduğu ilişkiler yani bağlanma, çocuk ve ebeveyn ilişkilerinin oluşum süreci açısından önemlidir. Çocuk ve ebeveyn ilişkilerinin oluşum süreci, bebeklik dönemindeki yakın ilişkilerin devamı olarak sürmektedir (Arı, 2021).

Bağlanma stilleri, çocuk ve ebeveyn ilişkilerinin oluşum sürecinde etkili olmaktadır. Aşağıdaki tabloda farklı bağlanma stilleri açısından örnekleri derlenmiştir.

Tablo 1. Çocuk ve Yetişkinlerde Bağlanma Stilleri

	Çocuk	Yetişkin
Güvenli	<p>Ebeveynlerden ayrılabilir.</p> <p>Korku durumlarında ebeveynin yanında olmasını istemektedir.</p> <p>Ebeveynin ayrılık sonrasında dönüşü pozitif duygularla karşılanmaktadır.</p> <p>Ebeveyn herhangi bir yabancıya karşı tercih edilmektedir.</p>	<p>Güven duygusu aranır. Kalıcı ilişkilere sahiptir.</p> <p>Benlik saygısı uygun seviyelerde ve iyi olma eğilimindedir.</p> <p>Arkadaşlar ve eşle rahat ve güvende etkileşim düzeni vardır.</p> <p>Sosyal destek talep edilmektedir.</p>
Kaçınan	<p>Ebeveynlerinden kaçınma durumu söz konusu olabilir.</p> <p>Ebeveynlerle daha fazla iletişim ve etkileşim içerisinde olmak isterler.</p> <p>Ebeveyn ya da herhangi bir yabancı arasında tercih durumu söz konusu olduğunda karmaşa yaşanması muhtemeldir.</p>	<p>Samimi ilişkilerde sorun yaşanması kuvvetle muhtemeldir.</p> <p>Sosyal-duygusal ilişkilere çok az çaba harcanmaktadır.</p> <p>Düşüncelerini ve hislerini herhangi birisi ile paylaşmada isteksizlik görülür.</p>
Kayıtsız	<p>Yabancı bireylere karşı ihtiyatlı davranılır.</p> <p>Yakın akraba bile olsa genellikle ilgisiz kalmaktadır.</p>	<p>Başkasına yakın olmakla alakalı genelde isteksizdir.</p> <p>Eşin kendisini sevmemesinden endişe duyar.</p> <p>İlişki sona erdiğinde haddinden fazla düzeyde üzülmektedir.</p>

Kaynak: Çağlayan, 2019.

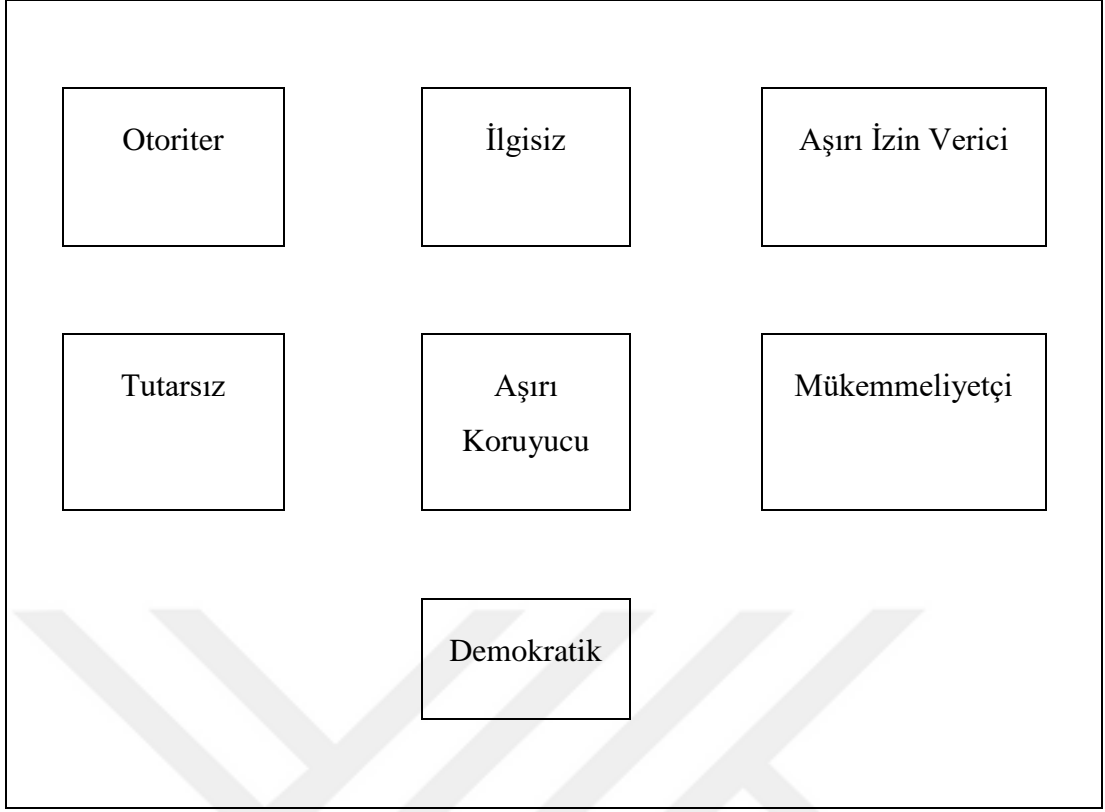
Tablo üzerinde yer alan bilgilere göre çocuk ve yetişkinler açısından bağlanma stilleri farklılıklar içermektedir. Çocuk ve ebeveyn arasındaki ilişkilerde güvenli, kaçınan, kayıtsız bağlanma stillerinin etkili olması sebebiyle tablo üzerindeki bilgilerin dikkate alınmasında fayda vardır.

Güven, ebeveyn ve çocuk ilişkisinin oluşumunda belirleyici konumdur. Güvene dayalı şekilde etkileşimlerin varlığı ebeveyn ve çocuk arasındaki ilişkinin seyrini olumlu hale getirirken güvenin olmadığı durumlarda kısa ve uzun vadede ilişkilerin niteliği olumsuz yönde etkilenmektedir. Güven duygusunun varlığı, ebeveyn ve çocuk arasındaki ilişkinin niteliği bakımından oldukça kritik ve önemlidir (Aytaç, Çen ve Yüceol, 2018).

2.1.3. Ebeveyn Tutumları

Çocukların gelişiminin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi, ebeveyn tutumunu kritik konuma getirmektedir. Çocuklar için uygun rol ve sorumlulukların üstlenilmesi, ebeveyn tutumları ile yakından ilişkilidir. Çocukların fiziksel, psikolojik, duygusal açıdan istekleri ile beklentilerinin karşılanması, ebeveyn tutumlarını kritik noktaya taşıyan bir başka husustur (Akün, 2017). Ebeveyn tutumları, aynı zamanda anne ve babaların çocukları yetiştirme süreci içerisinde nasıl bir yol izledikleri ile yakından ilişkili görünmektedir.

Ebeveynler tarafından sergilenen başlıca ebeveyn tutumları aşağıdaki şekil üzerinde gösterildiği gibidir.

Şekil 1. Ebeveyn Tutumları

Kaynak: Katıksız, 2019.

Şekil 1’de yer alan bilgilerden hareketle başlıca ebeveyn tutumları; otoriter, ilgisiz, aşırı izin verici, tutarsız, aşırı koruyucu, mükemmeliyetçi, demokratik ebeveyn tutumu şeklinde sıralanmaktadır.

Ebeveynlerin sahip olduğu farklı özellikler, çok sayıda farklı ebeveyn tutumunun ortaya çıkmasını beraberinde getirmektedir. Ebeveyn tutumları, çocukların davranışlarına yön veren bir yapıda olması sebebiyle önemli bir yere sahiptir (Aydoğdu ve Dilekmen, 2016). Çevresel faktörler, ebeveyn tutumları açısından göz önünde bulundurulması gereken bir husustur.

2.1.4. Ebeveyn İlişkilerini Etkileyen Faktörler

Sosyal süreçler ve bilişsel özellikler, ebeveyn ilişkilerini etkileyen faktörler arasında yer almaktadır (Doğruyol ve Yetim, 2019). Dolayısıyla sosyal gelişim başta

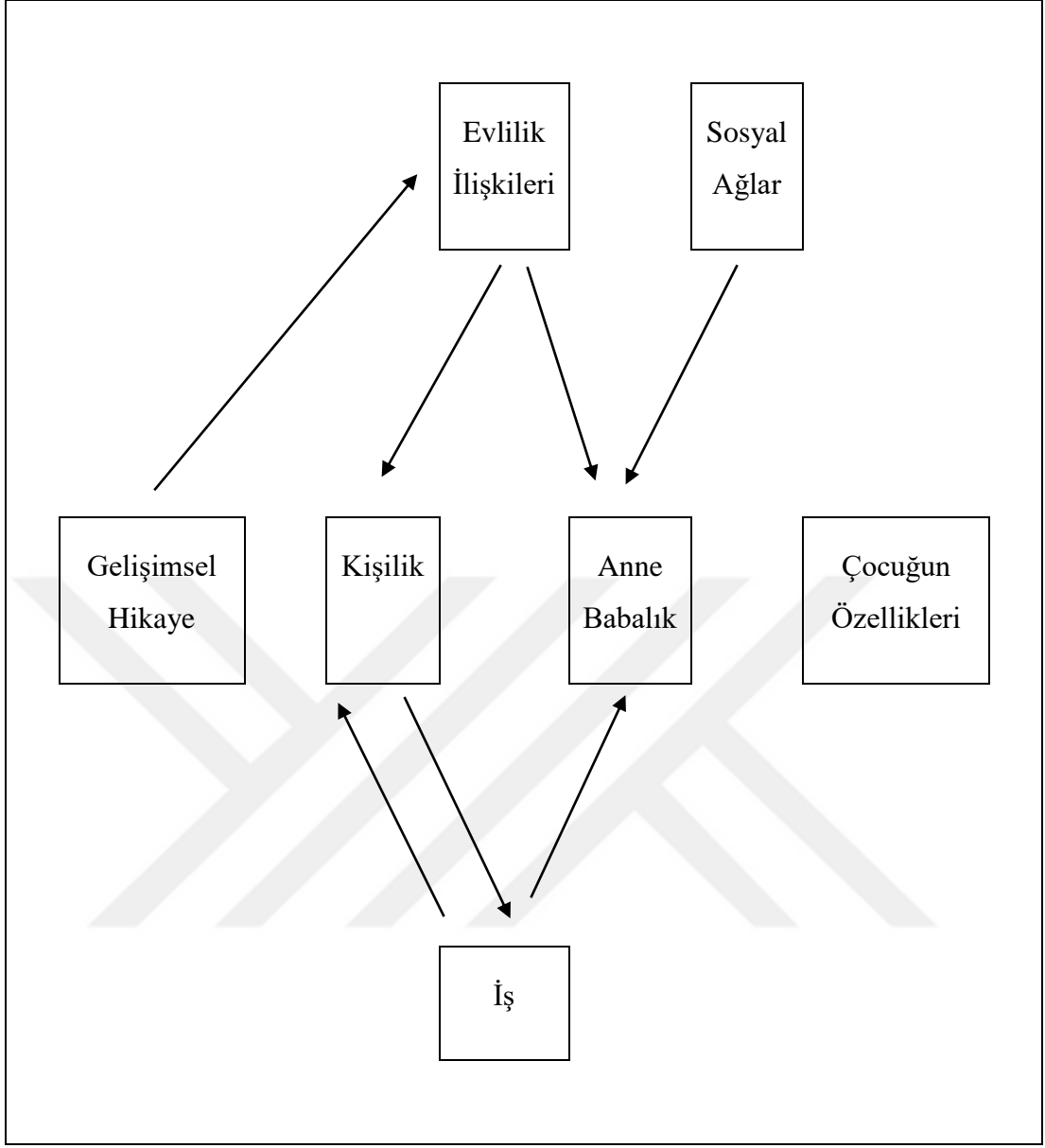
olmak üzere sosyal süreçlerin tamamı ebeveyn ilişkilerini etkilemektedir. İnsanın sosyal bir varlık olması, bu etkileşimi kaçınılmaz hale getirmektedir.

Ebeveyn ilişkilerini etkileyen faktörler aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Can ve Aksel, 2017):

- i. Aile ilişkileri,
- ii. Geçmiş deneyimler,
- iii. Problem çözme becerisi,
- iv. Sosyal kabul,
- v. İhmal,
- vi. Ekonomik durum,
- vii. Koruyuculuk işlevi,
- viii. Aile üyeleri arasındaki sevgi, saygı ve güven,
- ix. Eğitim,
- x. Toplumdaki statü şeklindedir.

Bunlar ebeveyn ilişkilerinin seyrini belirlemenin ötesinde çocuk ve ebeveynler arasındaki etkileşimler açısından önemli bir yere sahiptir.

Ebeveyn tutumu ve ilişkilerini etkileyen faktörler aşağıdaki şekil üzerinde gösterildiği gibidir.

Şekil 2. Ebeveyn İlişkilerini Etkileyen Faktörler

Kaynak: Katıksız, 2019.

Şekil 2'ye göre ebeveyn ilişkileri; evlilik ilişkileri, sosyal ağ, gelişimsel hikaye, kişilik, anne ve babalık rolleri, çocuğun özellikleri ebeveyn ilişkilerini etkilemektedir. Bunların ötesinde işle ilgili konular ve süreçler, ebeveyn ilişkilerinin üzerinde etkiye sahip görünmektedir. Hayatın seyrindeki farklı konuların ebeveyn ilişkileri açısından

kritik bir konumda olması, yukarıdaki şekil üzerinde yer alan bilgiler aracılığıyla yapılabilecek çıkarımlardan birisidir.

2.1.5. Ebeveyn İlişkilerinin Etkileri ve Önemi

Ebeveynler, çocuğun hayatının seyrinde yönlendirici konumdadır. Çünkü bir çocuk, hayata dair pek çok şeyi aile ortamında ebeveynlerden öğrenmektedir. Ebeveyn ilişkileri, çocukların tutumları ve davranışlarını etkileme potansiyeli olduğu için önemlidir. Üretkenlik, yaratıcılık, yenilikçilik, problem çözme becerisi gibi hususlar ebeveyn ilişkilerinin etkileri ve önemi kapsamında kendisine yer edinmiş durumdadır.

Bir ailede ebeveynler ve çocuklar arasında güvene dayalı ve sıcak ilişkilerin bulunması, çocukların huzurlu olmasını beraberinde getirmektedir. Ebeveyn ilişkilerinin etkileri ve önemine dair bu husus son derece kritik öneme sahiptir. Çünkü psikolojik açıdan çocuğun iyi hissetmesinin sağlanması, küçük yaştan itibaren çok yönlü şekilde olumlu örneklerin ortaya çıkmasını beraberinde getirme potansiyeline sahiptir (Aytaç, Çen ve Yüceol, 2018).

2.2. Partner Seçimi

Duygusal ilişkiler insan hayatının bir parçasıdır. Partner seçimi de bunlardan birisidir (Can ve Hovardaoğlu, 2015). Bu bölümde partner seçiminin tanımı ve kapsamı, partner seçimini etkileyen faktörler, partner seçimi ile ilgili kuramlar, partner seçiminin etkileri ve önemi konu başlıkları araştırılmaktadır.

2.2.1. Partner Seçiminin Tanımı ve Kapsamı

Partner seçimi, insanların romantik-duygusal ilişki ihtiyacının karşılanmasına yönelik eylemleri içermektedir. Partner seçiminde hislerin yanı sıra algılama, düşünme, beklentiler, tepkiler gibi hususların varlığı söz konusu olmaktadır (Mohavedi, 2015). Yine geçmiş deneyimlerin partner seçimini açıklamada göz önünde bulundurulması gerekir. Partner seçimi için aile kurma sürecinin ilk adımı nitelendirmesi yapılmaktadır

(Babahanoğlu, 2020). Yalnızca bu yönü dahi partner seçiminin insan hayatının merkezinde yer aldığını ve son derece önemli bir konu olduğunu göstermektedir.

“İnsanlar neslin devamını sağlamak, yeni kuşakları topluma hazırlamak, çocuklarının sosyalleşmesini sağlayarak gelecek kuşaklara kültürel değerleri aktarmak ve cinsel gereksinimlerini toplum tarafından kabul edilebilir bir çerçevede karşılamak üzere bir aile kurmak ister ve bu amaçla kendileri için uygun bir eş seçmeye yönelirler” (Bozgeyikli ve Toprak, 2013). Partner seçiminin kapsamını açıklamada bu ifadelerin göz önünde bulundurulmasında fayda vardır.

Yetişkinlikteki bağlanma sistemi cinsel ilişkileri içeren bir yönü olabilir, ancak sadece cinsel değil, duygusal ve psikolojik bağları da içerir. Bu bağlanma stilleri, bireylerin ilişkilerindeki dinamikleri ve tatmini etkileyebilir ve terapötik çalışmalar veya kişisel gelişim amaçları için önemli bir odak noktası olabilir (Aktay, 2014). Bu sistem, çocukluk dönemindeki bağlanma stillerine dayalı olarak gelişir, ancak yaşamın herhangi bir döneminde ortaya çıkabilir ve etkili bir şekilde değişebilir.

Partner seçimi, çiftler olarak adlandırılan insanların arasında çeşitli etkileşimler ve yükümlülükler belirleyen, kültürel olarak tanınan bir birlikteliktir. Partner seçimi aynı zamanda, geleneksel olarak cinsel ilişkiye dayanan ve birliğin sürekliliğini uygulayan sosyal birlik yoluyla insanlar arasındaki bağ anlamına da gelmektedir. Partner seçimi sosyal ve kültürel bir süreçtir (Dolfina, 2020). Kişiden kişiye, toplumdan topluma partner seçimi ile ilgili önemli değişikliklerin varlığı gözlenmektedir.

Kadınlar ve erkekler arasında tutkunun gelişmesi, bir yakınlığın oluşması veya bağlılığın gözlenmesi gibi hususlar partner seçimini açıklamada yardımcı roller üstlenmektedir (Babahanoğlu, 2021). Partner seçimi, insanın sosyal bir varlık olmasına dayalı ilişkilerin yanı sıra duygusal ilişki kurma ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak kurulan ilişkilerin açıklanmasında etkilidir. Partner seçimi ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili görünen süreçlerin insan hayatının bir parçası niteliği taşıdığı söylenebilir ve bu da partner seçiminin hayatın içindeki yerini yani doğallığını yansıtan bir durumdur.

İnsanların kendileriyle uyumlu kişilerle zaman geçirme istekleri, bunu yaparken de duygusal bağ kurma ve duygusal ilişki yaşama isteğinin karşılanması gibi konular partner seçimi ile ilişkilidir. Partner seçimi aynı zamanda toplum için önemli olan evlilik yapısının başlangıç adımı olarak nitelendirilmektedir. Bu nedenle partner seçimi, birey

ve toplum yönüyle ele alınması gereken bir konudur. Partner seçimi gelinen noktada pek çok farklı disiplinin ilgisini çekmektedir (Dağtekin, 2022). Farklı disiplinlerin ilgi gösterdiği bir alan olması, partner seçiminin kapsamına dair göz önünde bulundurulması gereken bir husustur.

2.2.2. Partner Seçimini Etkileyen Faktörler

Partner seçimi yapan bireylerin her birisi romantik ilişkide doyum yaşama, olumlu deneyimler elde etme gibi hedeflere sahiptir. Dolayısıyla bu yöndeki beklentiler partner seçimini etkilemektedir. Kaygı, korku ve endişe gibi tepkiler çiftler arasındaki ilişkilerde etkili olan faktörler arasındadır (Kaya, 2021). Partner seçimi ve romantik ilişkilerde kaygı, korku, endişe gibi tepkilerin olması ilişkiyi zarar verecek niteliktedir.

Kişilik özellikleri ve kişiye özgü nitelikler partner seçimini etkileyen faktörler arasındadır. Kıskançlık bunlardan birisidir. Duygusal, düşünsel ve davranışsal yönleriyle öne çıkan kıskançlık, partner seçiminde her iki tarafın yaklaşımını ve kararını etkileme potansiyeli sebebiyle ayrıca önemli görünmektedir. Kıskançlık, değerli bir ilişkinin yitirilmesine neden olabilmektedir (Aydın ve Uzun, 2021).

Bireylerin partner seçimini etkileyen faktörler aşağıdaki tablo üzerinde gösterildiği gibidir.

Tablo 2. Partner Seçiminde Etkili Olan Faktörler

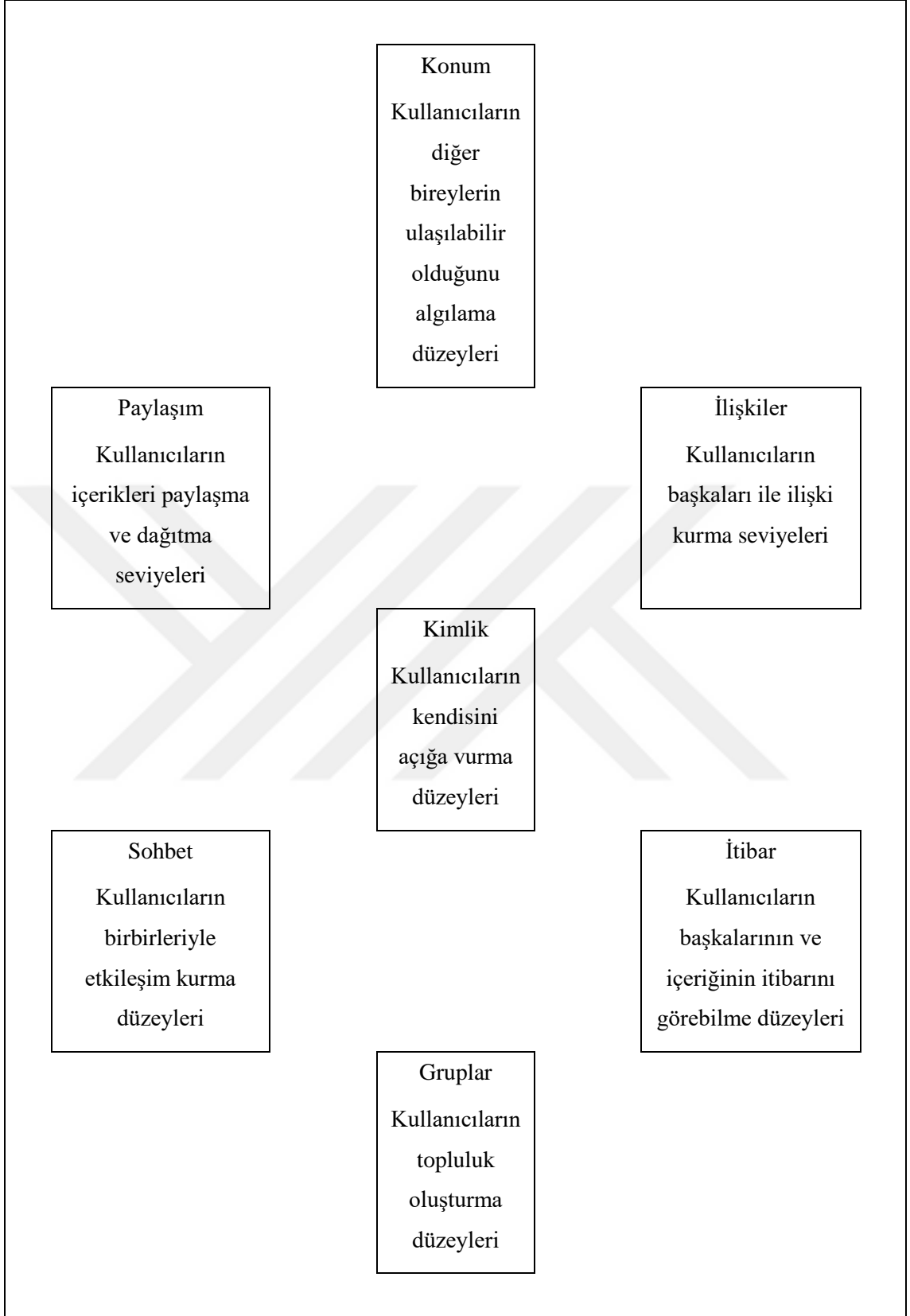
PARTNER SEÇİMİNDE ETKİLİ OLMAKTA GÖRÜLEN ETKENLER	Uyumluluk
	Eğitim düzeyi
	Her iki tarafın taşımakta oldukları benzer özellikler
	İletişim kurma düzeyi
	Dünyaya karşı görüşler
	Fiziksel çekicilik etmenleri
	Kişilikle alakalı özellikler
	Aile ve yakın sosyal çevre ile alakalı kistaslar
	Gelişime karşı açık olmak
	Yapıcı olabilmeye dair özellikler
PARTNER SEÇİMİNDE ETKİLİ OLMAKTA GÖRÜLEN ETKENLER (Devamı)	Güven
	Dini inançlar
	Kültürel değerler ve örf-adetler
	Saygı

Kaynak: Aydın ve Demir, 2017.

Tablo üzerinde yer alan bilgilere göre partner seçiminde; çiftlerin uyum düzeyi, eğitim seviyesi, çiftlerin benzer ve farklı nitelikleri, iletişim, dünya görüşleri, fiziksel açıdan çekicilik, kişilik, aile, gelişime açıklık, yapıcılık, güven, dini inanç, kültürel değerler, saygı gibi faktörlerin etkisi bulunmaktadır. İlişkiye taraf olan kişilere göre bu faktörlerin etkisi değişiklik gösterebilir. Partner seçiminde çiftlerin kendileriyle ilişkili olan faktörlerin yanı sıra aile ve çevre ile ilgili faktörlerin etkili olduğu yönünde değerlendirmeler yapılması mümkündür. Partner seçiminin çok yönlü yapısına ilişkin değinilenler, etkileyen faktörler konusunda yer alan çok sayıda faktör aracılığıyla da desteklenmiş olmaktadır.

Partner seçimleri çoğunlukla aynı kuşak mensubu kişiler tarafından yapılmaktadır. Bunun istisnaları olsa da genel manada partner seçimleri, aynı kuşaktan kişiler arasında olmaktadır. Dolayısıyla kuşakların sahip olduğu değerler, partner seçimini etkileyen faktörler arasında kendisine yer edinmektedir. Sosyal ve kültürel değerler, dünya görüşü, ilgi alanları, tutum ve davranışlar kuşaklara özgü faktörlere örnektir (Alikılıç, Alikılıç ve Özer, 2019). Bunların partner seçiminde doğrudan ya da dolaylı olarak etkileri görülebilir.

Günümüzde sosyal medya aracılığıyla kurulan ilişkiler, partner seçimini etkilemektedir. Aşağıdaki şekilde sosyal medyanın buna yönelik içeriği derlenmiştir.

Şekil 3. Sosyal Medyanın Özellikleri ve Partner Seçimi

Kaynak: Gülkanat, 2021.

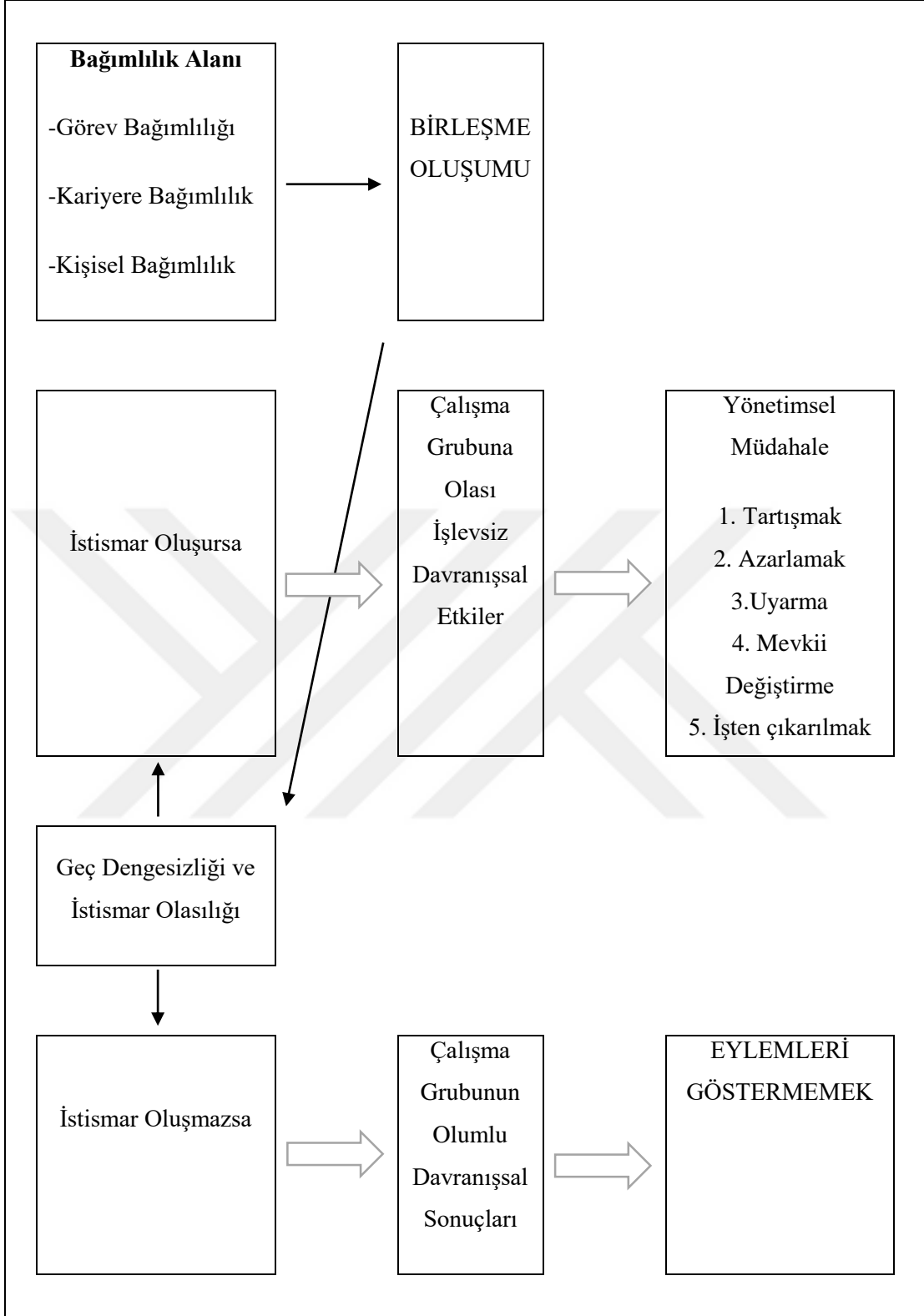
Sosyal medyanın etkileşim kurma biçimlerini büyük ölçüde değiştirmesine neden olan bu ve benzer özellikleri, romantik ilişkileri ve partner seçimi süreçlerini de etkilemiştir. Özellikle partner seçimi süreçlerinin ilerleyişi, sosyal medyanın özelliklerinden önemli ölçüde etkilenmiştir.

Partner seçimi, bireyin bugünkü yaşamını ve geleceğini etkileme potansiyeli olan bir konudur (Babahanoğlu, 2020). Bu nedenle partner seçimi üzerinde etkili olan faktörlerin geniş bir bakış açısıyla değerlendirmeye alınması gerekmektedir. Hem uzun süreli hem de çok yönlü etkiler nedeniyle partner seçimini etkileyen faktörlerin böyle bir yaklaşımla değerlendirilmesi, bir gereklilikten ziyade zorunluluk olarak nitelendirilmektedir.

2.2.3. Partner Seçimi ile İlgili Kuramlar

Partner seçimi, hayatın her alanında etkisini gösterme potansiyeli nedeniyle araştırılması gereken bir konudur. Nitekim partner seçimi kuramlarında etki alanının geniş olmasının etkisi büyüktür. Partner seçimi kuramlarında çiftlerin kendi aralarındaki ilişkiler ve birbirleri ile zaman geçirmelerinin etkisi gözlenmektedir (Can ve Hovardaoğlu, 2015).

Romantik ilişkilerde yönetsel önlem modelinin sahip olduğu içerik aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

Şekil 4. Romantik İlişkilerde Yönetimsel Önlem Modeli

Kaynak: Kömürcü, 2011.

Partner seçimi ve romantik ilişkilerde alınması beklenen önlemlerin süreci yönlendirici nitelikte etkileri olduğu için konuyla ilgili olarak yönetsel önlem modeli geliştirilmiş görünmektedir. Model kapsamında görev bağımlılığı, kariyer bağımlılığı, kişilik bağımlılığı gibi belirleyici unsurların varlığı söz konusudur. Tartışma, azarlama, uyarma gibi hususlar romantik ilişkilerde ve partner seçiminde etkili olan hususlar arasındadır. Davranış değişiklikleri, romantik ilişkilerde ve partner seçiminde yönetsel önlem modelinin unsurlarından bir diğeridir. Partner seçimine dair dikkate alınması gereken hususların çok yönlü ve geniş kapsamlı yapısı, bu modelin oluşumunda belirleyici görünmektedir.

Aşağıdaki tabloda partner seçimi ve romantik ilişkilerden çıkarımlara dair bilgiler derlenmiştir.

Tablo 3. Partner Seçimi ve Romantik İlişkilerden Çıkarımlar

İLK OLUŞUMLAR	DİNAMİKLER	SONUÇLAR
Kişiler arasındaki çekim	Güdüye dayalı olan ilişki türleri	Taraflar için:
Yakınlık	-Aşk ilişkileri	-Olumsuz davranışlar
Benzerlik	-Eğlence ilişkisi	-Olumlu davranışlar
Tanışıklık	-Faydacıl ilişki	Çalışanlar için:
Kişisel Özellikler -Fiziksel çekicilik	-İki taraflı kullanım ilişkisi	-Onaylama, hoşgörü ve engelleme
Ödüllendiricilik	Bağlılık ve İstismar	-Dedikodu
Bilişsel denge	-İş bağımlılığı	-Başa çıkma stratejileri
Maruz kalma etkileri	-Kariyer bağımlılığı	-Yönetsel müdahalelere tepkiler

Romantik ilişkilere katılım	-Kişisel – Cinsel bağımlılık	Örgütler için:
-İlişkilere karşı genel tutumlar	Tarafların örgütsel kademeleri ve medeni durumları	-Olumlu veya olumsuz etkiler
-Çalışma gruplarının kuralları	-	Yönetmel müdahale
-İşin özerkliği	-	-Önlem almamak veya tepkisiz kalmak
-Örgütsel kültür	-	-Olumlu veya cezalandırıcı önlem almak
-Tarafların bireysel güdüleri	-	-Üst ve alt kademelerin davranışları

Kaynak: Ömüriş, 2007.

Tablo üzerindeki bilgilere göre partner seçimi ve romantik ilişkilere ilk oluşumlar, dinamikler, sonuçlar gibi farklı kategorilerde yapılan farklı çıkarımların olması söz konusudur.

2.2.4. Partner Seçiminin Etkileri ve Önemi

Romantik ilişkiler ve partner seçimi, kuramlar kısmında ifade edildiği üzere hayatın her alanında, bugünü ve geleceği etkileme potansiyeline sahiptir. Duygusal ihtiyaçların giderilmesi, cinsel gereksinimlerin karşılanması, yeni sosyal çevre edinilmesi gibi örnekler partner seçiminin etkileri arasındadır (Bozgeyikli ve Toprak, 2013).

Bunların insan hayatında meydana getirdiği değişimler aynı zamanda partner seçimi kararının önemini göstermektedir.

Partner seçiminin etkilerinden birisi de insanların hayata yalnızca kendi açılarından bakmamaları yönündedir. Partner seçimine paralel olarak bireyin partnerinin özelliklerinin farkında olması ve onu dikkate alması gerekir (Babahanoğlu, 2021). Bu da hayatın akışında köklü değişimleri meydana getirme potansiyeline sahip görünmektedir.

Aşağıdaki tabloda partner seçiminin etkilerine dair bilgiler derlenmiştir.

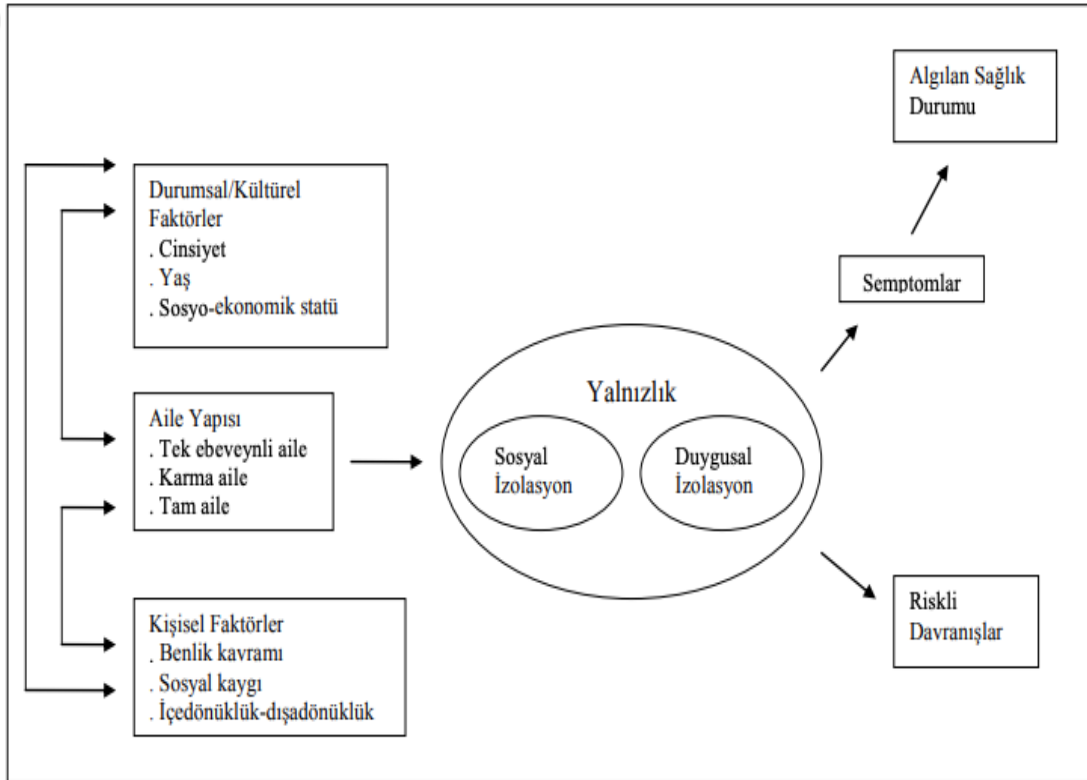
Tablo 4. Partner Seçiminin Olumlu ve Olumsuz Etkileri

POZİTİF ETKİLER	NEGATİF ETKİLER
Neşe	Suçluluk
Keyif	Utanç duymak
Memnuniyet	Keder
Gurur	Üzüntü
Etkilemek veya etkilememek	Kaygılı olmak
Mutluluk	Öfke
Coşkulu olmak	Stres
Şefkatli olmak	Depresyon
Yaşam doyumu yüksek olmak	Kıskançlık

Kaynak: Koca, 2019.

Partner seçimi konusunda doğru bir seçim yapılması halinde olumlu yönde etkilerin gözlenmesi beklenmektedir. Aksi durumda ise partner seçimine dayalı olarak olumsuz etkilerin ortaya çıkması yönünde beklentiler bulunmaktadır. Tablo üzerinde verilen bilgiler, partner seçiminin etkilerinin bireyin iyi olma hali ile yakından ilişkili olduğu şeklinde yorumlanmaktadır.

Yalnızlığı etkileyen faktörler konusunda iyileşme kaydedilmesi, partner seçiminin etkileri ve önemine örnektir. Aşağıdaki şekil üzerinde buna yönelik bilgiler yer almaktadır.

Şekil 5. Partner Seçiminin Etkileri ve Yalnızlık

Kaynak: Körler, 2011.

Yalnızlık hissini giderilmesi ve bunun hayatın farklı alanlarına olumlu yansımaları noktasında doğru partner seçimi yapılmasının bir sonucu olarak gözlenecek örnekler bulunmaktadır.

Partner seçiminin etkileri ve önemi konusunda ilişki doyumunun yeri büyüktür. İlişki doyumu, partner seçimine dair olumlu hissiyat yaşanmasını beraberinde getirmektedir (Kaya, 2021). Bu da olumlu yaşam deneyimlerinde partner seçiminin etkileri olacağı beklentisini ortaya çıkarmaktadır.

2.3. Ebeveyn İlişkileri ve Partner Seçimi Literatür Çalışmaları

Aydın ve Uzun (2021), romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı başlıklı çalışmada insanların sosyal medyayı yoğun bir şekilde kullanmalarının partnere karşı kıskançlık duygularını artırdığını, bunun da romantik ilişkilere olumsuz yansıdığını gösteren sonuçlar elde edilmiştir.

Babahanoğlu (2020), eş seçimine yönelik öncelikler konulu çalışmada alkol ya da madde bağımlılığı, bireyin aile yapısı (parçalanmış aile yapısı gibi) ve geçmiş deneyimleri gibi kriterlerin partner seçimindeki belirleyici konumda olduğunu gösteren sonuçlara ulaşmıştır.

Babahanoğlu (2021), partner seçimi konulu çalışmada gençler üzerinde bir saha araştırması yapmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre gençlerin bağlanma stilleri ile partner seçimi arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu gösteren sonuçlar elde etmiştir. Araştırmada güvenli bağlanma stili, partner seçiminde öne çıkan bağlanma stili olarak belirlenmiştir.

Schacht ve Grote (2015), partner seçimi hakkındaki çalışmada çevresel faktörlerin çiftlerin kararında etkili olduğunu, sosyal çevreye göre kararların etkilendiği gösteren sonuçlara ulaşmıştır. Araştırmacılar tarafından partner seçimi ile ilgili tutum ve davranışların toplumdan topluma göre değişkenlik gösterdiği vurgulanmıştır.

Wang, Ma ve He (2022), partner seçiminde bireylerin sürecin telafisine karşı olan yaklaşımlarının etkisini ifade etmiştir. Araştırmacılara göre çiftlerden birisinin partner seçimi kararını telafisi olmayan bir alan olarak görmesi ile olağan bir süreç olarak

değerlendirmesi halinde partner seçiminin farklı şekillerde gerçekleşmektedir. Bu da çiftlerin karar verme stillerinin partner seçimindeki etkilerinin önemini gösteren bir ayrıntıdır.

Dhaliwal vd. (2022), partner seçimi kararları konulu çalışmada bireylerin fayda yaklaşımının belirleyici rolleri olduğu yönünde sonuçlar elde etmiştir. Araştırmada partner seçiminde karşılıklı olarak fayda sağlanması yönündeki istek düzeyinin etkili olduğu belirtilmiştir.

Alexopoulos vd. (2021), partner seçimini covid-19 pandemi dönemi özelinde değerlendirmeye almıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre covid-19 ile birlikte bireylerde yalnız kalma korkusu artmaktadır. Araştırmada ayrıca bireylerin covid-19 endişesine rağmen partner seçiminde daha seçici olacak şekilde hareket ettikleri yönünde sonuçlar elde edilmiştir.

Figueredo, Sefcek ve Jones (2006), romantik ilişkilerde partner seçimi ve kişilik arasındaki ilişkiyi değerlendirdikleri çalışmada ideal partner özelliklerini ortaya koymayı hedeflemiştir. Araştırmada ulaşılan sonuçlar dışadönüklük, uyumluluk, sorumluluk, duygusallık, deneyime açıklık gibi farklı kişilik özelliklerinin partner seçiminde etkili olduğunu göstermektedir.

Yang ve Chiou (2009), romantik ilişkilerde partner seçiminde karar kalitesini incelerken gelişen teknoloji ve internetin etkilerini vurgulamıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre romantik ilişkilerde partner seçiminde çevrimiçi araçların kullanılma sıklığı giderek artmaktadır.

Konuyla ilgili yapılan araştırma sayısı sınırlıdır. Bu yönüyle, hazırlanacak olan çalışmanın literatürdeki benzer konulu çalışmalar için faydalı bilgiler ortaya koyması yönünde beklentiler bulunmaktadır.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu bölümde ebeveyn ilişkisi ve partner seçimi arasındaki ilişkiye dair araştırmanın yöntem bilgileri yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Problemi

Bireyin ebeveynleri ile olan ilişkilerinin partner seçimi ile ilişkili olduğu düşüncesi araştırmanın temel amacını meydana getirmektedir.

3.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı ebeveyn ilişkisiyle partner seçimi arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Çalışmada Cevap Aranılan Sorular

Çocuk ve ebeveyn ilişkisinin oluşum sürecinde neler etkili olur?

Ebeveyn tutumlarını etkileyen faktörler nelerdir?

Ebeveyn tutumunun çocuk ve ebeveyn ilişkisinde yansımaları nasıldır?

Partner seçimi sürecinin ilerleyişi nasıl olmaktadır?

Partner seçimini etkileyen faktörler nelerdir?

Partner seçiminin etkileri nelerdir?

Benzer konudaki çalışmalar ile bu çalışmanın sonuçları arasında benzer ve farklı yönler nelerdir?

3.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada anket uygulaması aracılığıyla veriler toplanmakta ve SPSS (Statistical Package for Social Sciences) paket programı ile analiz edilmektedir. Bu kapsamda ilk olarak frekans ve yüzde değerleri kullanılmıştır. Güvenilirlik değerleri Cronbach's alpha katsayısı ile belirlenmiştir. Araştırmada ulaşılan dağılımlarının normal dağılım sergileyip sergilemediği Kolmogrov-Smirnov testi ile Shapiro-Wilk testi aracılığı ile belirlenmiştir. Dağılımların durumuna göre ise non-parametrik testlerden yararlanılmıştır.

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama deseninden yararlanılmıştır. "İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını belirlemeyi amaçlayan tarama yaklaşımına denir. İlişkisel tarama modelinde, değişkenlerin birlikte değişip değişmediği; değişme varsa bunun nasıl olduğu saptanmaya çalışılır" (Bahtiyar ve Can, 2016: 50). Bu araştırmada ebeveyn ilişkileri ile partner seçimi arasındaki ilişkinin kapsamına dair değerlendirmeler yapılmıştır.

3.4. Araştırmanın Örneklemi

Araştırmanın evreni Türkiye genelindeki ebeveynler ve partner seçimi yapan bireyler olarak belirlenmiştir. Araştırma verileri Google Forms aracılığıyla toplanmıştır ve Google Forms aracılığıyla anketin eriştiği kişiler evreni oluşturmaktadır. Bu kişiler arasından 354 katılımcı araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

3.5. Veri Toplama Araçları

Yapılan araştırmada kullanılan ölçekler; demografik bilgi formu, ebeveyn tutum ölçeği, romantik ilişki ve partner seçimi ölçeğinden yararlanılmıştır. Demografik bilgi formu, araştırmacı tarafından oluşturulmuş, katılımcıların ayırt edici nitelikteki kişisel bilgilerine odaklanılarak son hali verilmiştir. Ebeveyn tutum ölçeği ile romantik ilişki ve partner seçimi ölçeği ise daha önce kullanılan araştırmalardan elde edilmiştir. Bu ölçeklerin kullanılabilmesi için yazışmalar yapılarak gerekli izinler alınmıştır.

3.6. Kişisel Bilgi Formu

Anne baba tutumunun partner seçimi üzerindeki ilişki düzeylerini belirlemek amacıyla araştırmacının geliştirdiği kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Bu formda yaş, medeni durum, cinsiyet, anne-baba eğitim durumu, anne babanın hayatta olma durumu, anne ve babanızın birliktelik durumu ile ilgili sorular yer almaktadır

3.7. Anne Baba Tutum Ölçeği

Kuzgun ve Eldeleklioğlu tarafından geliştirilen Ebeveyn Tutum Ölçeği, anne-baba tutumlarını değerlendirmek için kullanılan bir ölçektir. Ölçeğin üç alt boyutu bulunmaktadır: demokratik, otoriter ve koruyucu tutumlar. Her alt boyut, farklı anne-baba tutumlarını ölçmek için tasarlanmıştır. Ölçeğin yapısı şu şekildedir: Demokratik Ana-Baba Tutumu Alt Ölçeği: Bu alt ölçek 15 madde içerir ve demokratik bir anne-baba tutumunu ölçmeyi amaçlar. Otoriter Ana-Baba Tutumu Alt Ölçeği: Bu alt ölçek 15 madde içerir ve otoriter bir anne-baba tutumunu ölçmeyi amaçlar. Koruyucu-İstekçi Ana-Baba Tutumu Alt Ölçeği: Bu alt ölçek 10 madde içerir ve koruyucu ve istekçi tutumları ayrı ayrı değerlendirmeyi amaçlar. Bu alt ölçekte 3 madde koruyucu tutumu ölçerken, 7 madde ise istekçi tutumu ölçer. Her madde, katılımcıların anne-baba tutumlarına verdikleri yanıtların bir Likert tipi ölçek kullanılarak değerlendirildiği, 1'den 5'e kadar bir derecelendirme sistemine sahiptir (1 = "hiç uygun değil", 5 = "tamamen uygun"). Ayrıca, ölçeğin güvenilirliğini değerlendirmek için Cronbach Alpha değerleri verilmiştir. Bu değerler, ölçeğin iç tutarlılığını ölçer. Demokratik Ana-Baba tutum alt ölçeği için 0.897, koruyucu-istekçi alt ölçek için 0.823, otoriter alt ölçek için 0.785 olarak bulunmuştur (Kuzgun ve Eldeleklioğlu, 2005: 69). Bu değerler, ölçeğin güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir.

Son olarak, bu ölçek kullanıldığında elde edilen puanların, bireylerin anne-baba tutumlarını algılama seviyeleri ile doğru orantılı olduğu belirtilmektedir. Yani, demokratik, koruyucu-istekçi veya otoriter tutumlara sahip olduklarını düşünen bireyler, ilgili alt ölçeklerde daha yüksek puanlar elde etmektedirler.

3.8. Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği

Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği' nin bir ölçüm aracı olduğunu ve eş seçimi konusundaki sınırlandırıcı inançları ölçmeye yönelik olarak kullanılmaktadır.

Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği," Cihan-Güngör, Yılmaz ve Çelik-Balcı tarafından 2011 yılında Türkçeye uyarlanmış bir ölçektir. Bu ölçek, romantizm ve eş seçimi ile ilgili tutumları ölçmek için kullanılır ve 5 basamaklı Likert tipi bir ölçek olup 28 maddeden oluşur.

Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği' nin özgün versiyonunun Cronbach alfa değeri 0.88 olarak bulunmuştur. Cronbach alfa katsayısı ise 0.65'tir.

Öğrencilere bu ölçekte yer alan her bir durumun kendilerine ne kadar uyduğunu 1-5 arasında derecelendirerek göstermeleri istenmiştir. Ayrıca, bu ölçeğin alt boyutları için aşağıdaki Cronbach alfa değerleri verilmiştir:

1. "Yalnız ve tek doğru" boyutunun iç tutarlık katsayısı $\alpha = .40$
2. "Aşk yeterli" boyutunun iç tutarlık katsayısı $\alpha = .62$
3. "Beraber yaşama" boyutunun iç tutarlık katsayısı $\alpha = .98$
4. "Tam güven" boyutunun iç tutarlık katsayısı $\alpha = .63$
5. "İdealleştirme" alt boyutunun iç tutarlık katsayısı $\alpha = .56$
6. "Çaba göstermeme" boyutunun iç tutarlık katsayısı $\alpha = .33$
7. "Zıt kutuplar" boyutunun iç tutarlık katsayısı $\alpha = .71$

Bu araştırmada kullanılan Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği'nin Cronbach Alpha değeri ise 0.68 olarak bulunmuş. Bu değer, ölçeğin iç tutarlılığının orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin toplamından alınabilecek en düşük puan 28, en yüksek puan ise 140'tır. Bu puan aralığı, katılımcıların eş seçimi konusundaki sınırlandırıcı inançlarını

değerlendirmek için kullanılmaktadır. Düşük puanlar, daha az sınırlandırıcı inançları gösterirken, yüksek puanlar daha fazla sınırlandırıcı inançları işaret etmektedir.

3.9. Verilerin Analizi

Ebeveyn ilişkisiyle partner seçimi arasındaki ilişkinin incelenildiği bu çalışmada soru formu aracılığı ile elde edilmiş cevaplar sayısal hale getirilerek paket programa yüklenmiştir.

Soru formunun demografik değişkenler kısmında yer alan cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim düzeyi, evlenme biçimi, romantik ilişki yaşama, sosyo-ekonomik düzey, anne-baba birliktelik durumu, anne-babanın yaşam durumu, anne eğitim düzeyi ve baba eğitim düzeyi değişkenlerine ilişkin frekans ve yüzde değerleri verilmiş ve grafikler sunulmuştur.

Eğitim düzeyinde “İlköğretim” düzeyinde 1 katılımcı olması nedeniyle “Lise” düzeyi ile birleştirilmiştir. Anne ve baba eğitim düzeyinde “Okuryazar değil”, “Okuryazar”, “İlkokul” ve “Ortaokul” düzeyleri birleştirilmiş ve “İlköğretim ve altı”, “Yüksek lisans” ve “Doktora” düzeyleri “Üniversite” ile birleştirilmiş ve “Lisans ve üstü” olarak analiz edilmiştir. Kayıp veriler değişkene ait ortalamaya göre değerlendirilmiştir.

Anne-baba tutum ölçeği ile romantizm ve eş seçim tutumu ölçeği güvenilirlik düzeyleri Cronbach’s alpha katsayısı ile belirlenmiştir. Anne-baba tutum ölçeği ile romantizm ve eş seçim tutumu ölçeği alt boyut puanları hesaplanmış ve bu puanların dağılımlarının normal dağılım sergileyip sergilemediği Kolmogorov-Smirnov testi ile Shapiro-Wilk testi aracılığı ile belirlenmiştir. Test sonuçlarına göre dağılımların normal dağılım sergilemediği görülmüş ve non-parametrik testlerden yararlanılmıştır.

Anne-baba tutum ölçeği ile romantizm ve eş seçim tutumu ölçeği alt boyut puanlarının cinsiyet, evlenme biçimi, anne-baba birliktelik durumu değişkenleriyle karşılaştırılması Mann Whitney testi ile gerçekleştirilmiştir. Bu karşılaştırmada değişkenlere ait Medyan ve çeyrekler arası genişlik (IQR) değeri verilmiştir.

Anne-baba tutum ölçeği ile romantizm ve eş seçim tutumu ölçeği alt boyut puanlarının medeni durum, yaş, eğitim düzeyi, romantik ilişki yaşama, sosyo-ekonomik

düzeş, anne-babanın yaşaş durumu, anne eğitim düzeş ve baba eğitim düzeş değişkenleriyle karşılaştırılması Kruskall Wallis testi ile gerçekleştirilmiştir. Test sonucunda anlamlılık bulunması durumunda ikili karşılaştırmalar için Bonferroni Düzeltmeli Mann Whitney testi uygulanmıştır. Bu karşılaştırmada değişkenlere ait Medyan ve çeyrekler arası genişlik (IQR) değeri verilmiştir.

Anne-baba tutumları ile romantizm ve eş seçim tutumları arasındaki ilişki Spearman's Rho katsayısı ile belirlenmiştir.

Tüm testlerde hata oranı ($\alpha=0,05$) belirlenmiş ve karşılaştırmalar arası değerlendirmelerde bu değer dikkate alınarak karar verilmiştir.

İstatistiksel analiz ve hesaplamalar için Ms-Excel 2010 ve IBM SPSS Statistics 22.0 (IBM Corp. Release 2013. IBM SPSS Statistics for Windows, Version 22.0. Armonk, NY, IBM Corp.) kullanılmıştır.

4. BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde elde edilen verilerin analiz edilmesi neticesinde ortaya çıkan bulgular ortaya konulacaktır.

Tablo 5. Güvenilirlik Analizi

	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Anne Baba Tutum Ölçeği	0,722	40
Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği	0,684	32

Tablo 5'te anne-baba tutumu ölçeği güvenilirlik değeri 0,722 ve romantizm ve eş seçimi tutum ölçeği 0,684 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 6. Normallik Sınaması

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	p	Statistic	df	p
Demokratik Ebeveyn	0,079	354	<0,001	0,975	354	<0,001
Otoriter Ebeveyn	0,113	354	<0,001	0,945	354	<0,001
Koruyucu-İstekçi Ebeveyn	0,087	354	<0,001	0,962	354	<0,001
Beraber Yasama	0,100	354	<0,001	0,921	354	<0,001
Yalnız ve Tek Doğru	0,150	354	<0,001	0,909	354	<0,001
Aşk Yeterli	0,061	354	0,003	0,989	354	0,010
Çaba Göstermeme	0,105	354	<0,001	0,975	354	<0,001

İdealleştirme	0,083	354	<0,001	0,985	354	0,001
Zıt Kutuplar	0,089	354	<0,001	0,980	354	<0,001
Tam Güven	0,080	354	<0,001	0,988	354	0,005

Tablo 6’da anne-baba tutum ölçeği alt boyut puanları ile romantizm ve eş seçim tutumu alt boyut dağılımları incelenmiş ve dağılımların normal dağılım sergilemediği tespit edilmiştir. ($p<0,05$).

Tablo 7. Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	n	%
Kadın	299	84,5
Erkek	55	15,5
Toplam	354	100

Tablo 7’de araştırmaya %84,5 oranında kadının ve %15,4 oranında erkeğin katılım sağladığı tespit edilmiştir.

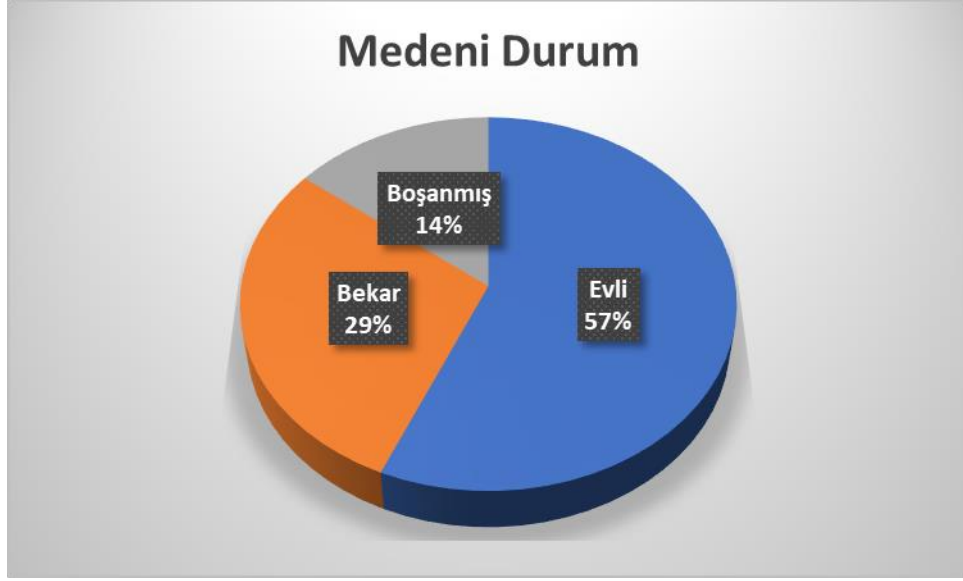
Şekil 6. Cinsiyet Grafiği

Şekil 6’da araştırmaya daha yüksek oranda kadınların katılım sağladığı saptanmıştır.

Tablo 8. Medeni Durum Dağılımı

Medeni Durum	n	%
Evli	200	56,5
Bekar	103	29,1
Boşanmış	51	14,4
Toplam	354	100

Tablo 8’de araştırmaya %56,5 oranında evli, %29,1 oranında bekar ve %14,4 oranında boşanmış bireylerin katılım sağladığı tespit edilmiştir.

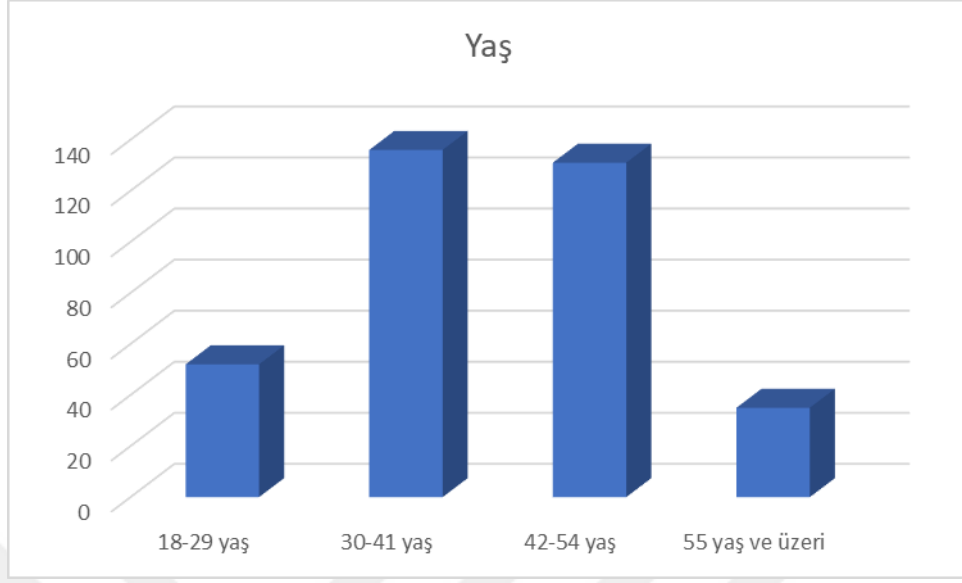
Şekil 7. Medeni Durum Grafiği

Şekil 7’de araştırmaya örneklem hacminin yarısından fazlası oranda evli bireylerin katılım sağladığı saptanmıştır. Bekar ve boşanmışların oranının daha düşük olduğu görülmüştür.

Tablo 9. Yaş Dağılımı

Yaş	n	%
18-29 yaş	52	14,7
30-41 yaş	136	38,4
42-54 yaş	131	37,0
55 yaş ve üzeri	35	9,9
Toplam	354	100

Tablo 9’da araştırmaya %14,7 oranında 18-29 yaş, %38,4 oranında 30-41 yaş, %37 oranında 42-54 yaş ve %9,9 oranında 55 yaş ve üzeri bireylerin katılım sağladığı tespit edilmiştir.

Şekil 8. Yaş Grafiği

Şekil 8’de araştırmaya 30-41 yaş arası ile 42-54 yaş arası bireylerin katılım oranı birbirine yakinken, en düşük katılım oranı 55 yaş ve üzeri bireylere ait olduğu saptanmıştır.

Tablo 10. Eğitim Düzeyi Dağılımı

Eğitim Düzeyi	n	%
Lise ve altı	35	9,9
Ön lisans	31	8,8
Lisans	183	51,7
Lisansüstü	105	29,7
Toplam	354	100

Tablo 10’da araştırmaya %9,9 oranında lise ve altı mezunu, %8,8 oranında ön lisans mezunu, %51,7 oranında lisans mezunu ve %29,7 oranında lisansüstü mezunu bireylerin katılım sağladığı tespit edilmiştir.

Tablo 11. Evlenme Biçimi Dağılımı

Evliyseniz Evlenme Biçimi	n	%
Flört	173	87,8
Görücü usulü	24	12,2
Toplam	197	100,0

Tablo 11’de araştırmaya %87,8 oranında flört ederek evlenen ve %12,2 oranında görücü usulü evlenen bireylerin katılım sağladığı tespit edilmiştir.

Tablo 12. Romantik İlişki Yaşama Dağılımı

Romantik ilişki yaşadınız mı?	n	%
Yaşıyorum	72	20,3
Yaşadım	252	71,2
Yaşamadım	30	8,5
Toplam	354	100

Tablo 12’de araştırmaya %20,3 oranında romantik ilişki yaşamaya devam eden, %71,2 oranında romantik ilişki yaşayan ve %8,5 oranında romantik ilişki yaşamayan bireylerin katılım sağladığı tespit edilmiştir.

Tablo 13. Sosyo-Ekonomik Düzey Dağılımı

Algıladığınız sosyoekonomik düzey?	n	%
Düşük	19	5,4
Orta	272	76,8
Yüksek	63	17,8
Toplam	354	100

Tablo 13'te araştırmaya %5,4 oranında sosyo-ekonomik düzeyi düşük, %76,8 oranında sosyo-ekonomik düzeyi orta ve %17,8 oranında sosyo-ekonomik düzeyi yüksek bireylerin katılım sağladığı tespit edilmiştir.

Tablo 14. Anne-Baba Birliktelik Durumu Dağılımı

Anne ve babanızın birliktelik durumu nedir?	n	%
Birlikte	303	85,6
Ayrılar	51	14,4
Toplam	354	100

Tablo 14'te araştırmaya %85,6 oranında anne-babası birlikte olan ve %14,4 oranında anne-babası ayrı olan bireylerin katılım sağladığı tespit edilmiştir.

Tablo 15. Anne-Baba Yaşam Dağılımı

Anne ve babanız hayatta mı?	n	%
Her ikisi de hayatta	243	68,6
Annem hayatta babam vefat etti	69	19,5
Babam hayatta annem vefat etti	16	4,5
Her ikisi de vefat etti	26	7,3
Toplam	354	100

Tablo 15’te araştırmaya %68,6 oranında anne ve baabsı her ikisi de hayatta olan, %19,5 oranında annesi hayatta olup babası vefat etmiş, %4,5 oranında babası hayatta olup annesi vefat etmiş ve %7,3 oranında hem annesi hem de babası vefat etmiş bireylerin katılım sağladığı tespit edilmiştir.

Tablo 16. Anne Eğitim Düzeyi Dağılımı

Anne Eğitim Düzeyi	n	%
İlköğretim ve altı	240	67,8
Lise	66	18,6
Ön lisans	13	3,7
Lisans ve üstü	35	9,9
Toplam	354	100

Tablo 16’da araştırmaya %67,8 oranında annesi ilköğretim ve altı mezunu, %18,6 oranında lise mezunu, %3,7 oranında ön lisans mezunu ve %9,9 oranında lisans ve üstü mezunu bireylerin katılım sağladığı tespit edilmiştir.

Tablo 17. Baba Eğitim Düzeyi Dağılımı

Baba Eğitim Düzeyi	n	%
İlköğretim ve altı	169	47,7
Lise	67	18,9
Ön lisans	29	8,2
Lisans ve üstü	89	25,1
Toplam	354	100

Tablo 17’de araştırmaya %47,7 oranında babası ilköğretim ve altı mezunu, %18,9 oranında lise mezunu, %8,2 oranında ön lisans mezunu ve %25,1 oranında lisans ve üstü mezunu bireylerin katılım sağladığı tespit edilmiştir.

Tablo 18. Anne Baba Tutumları

	Min. – Max.	Ort. ± SS	Medyan (IQR)
Demokratik Ebeveyn	15- 73	50,3 ± 11,8	52,00 (18,0)
Otoriter Ebeveyn	8- 34	19,3 ± 5,7	18,00 (8,00)
Koruyucu-İstekçi Ebeveyn	15- 74	36,1 ± 11,5	34,50 (16,00)

Tablo 18’de anne-baba tutumlarına bakıldığında, demokratik ebeveyn (50,3 ± 11,8), otoriter ebeveyn (19,3 ± 5,7) ve koruyucu-istekçi ebeveyn (36,1 ± 11,5) düzeyindedir. En yüksek tutumun demokratik ebeveyn tutumu olduğu, en düşük tutumun ise otoriter ebeveyn tutumu olduğu saptanmıştır.

Tablo 19. Anne Baba Tutumlarının Cinsiyet ile Karşılaştırılması

	Cinsiyet	n	Medyan (IQR)	Grup Karşılaştırması
Demokratik Ebeveyn	Kadın	299	52,00 (18,00)	Z=1,287; p=0,198
	Erkek	55	54,00 (17,00)	
Otoriter Ebeveyn	Kadın	299	18,00 (8,00)	Z=0,534; p=0,593
	Erkek	55	18,00 (6,00)	
Koruyucu-İstekçi Ebeveyn	Kadın	299	34,00 (16,00)	Z=0,047; p=0,962
	Erkek	55	35,00 (15,00)	

Tablo 19’da “H₁: Anne-baba tutumları cinsiyete göre farklılık göstermemektedir.” hipotezi test edilmiş ve kadın ve erkek katılımcıların anne-baba tutumları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmemiştir. (p>0,05). Bu bulguya göre kadın ve erkeklerin anne-baba tutumlarının benzer olduğu söylenebilir. Böylece “H₁: Anne-baba tutumları cinsiyete göre farklılık göstermemektedir.” hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 20. Anne Baba Tutumlarının Medeni Durum ile Karşılaştırılması

	Medeni Durum	n	Medyan (IQR)	Grup Karşılaştırması
Demokratik Ebeveyn	Evli	200	52,00 (19,00)	
	Bekar	103	52,00 (16,00)	$\chi^2=7,812$; p=0,020
	Boşanmış	51	47,00 (19,00)	
Otoriter Ebeveyn	Evli	200	18,00 (8,00)	
	Bekar	103	18,00 (9,00)	$\chi^2=6,909$; p=0,032
	Boşanmış	51	20,00 (8,00)	
Koruyucu-İstekçi Ebeveyn	Evli	200	33,00 (15,00)	
	Bekar	103	36,00 (19,00)	$\chi^2=4,754$; p=0,093
	Boşanmış	51	37,00 (15,00)	

Tablo 20’de “H₂: Anne-baba tutumları medeni duruma göre farklılık göstermektedir.” hipotezi test edilmiş ve evli, bekar ve boşanmış katılımcıların anne-baba tutumlarından demokratik ebeveyn ($\chi^2=7,812$; **p=0,020**) ve otoriter ebeveyn ($\chi^2=6,909$; **p=0,032**) tutumu arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmüştür.

Bu bulguya göre evli ve bekar katılımcıların demokratik ebeveyn tutumu boşanmış katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Boşanmış katılımcıların otoriter ebeveyn tutumu evli katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Böylece “H₂: Anne-baba tutumları medeni duruma göre farklılık göstermektedir.” hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 21. Anne Baba Tutumlarının Yaş ile Karşılaştırılması

	Yaş	n	Medyan (IQR)	Grup Karşılaştırması
Demokratik Ebeveyn	18-29 yaş	52	55,50 (10,80)	$\chi^2=10,423$; p= 0,015
	30-41 yaş	136	52,05 (16,80)	
	42-54 yaş	131	48,00 (18,00)	
	55 yaş ve üzeri	35	53,00 (20,00)	
Otoriter Ebeveyn	18-29 yaş	52	17,50 (7,50)	$\chi^2=1,817$; p=0,611
	30-41 yaş	136	18,00 (8,80)	
	42-54 yaş	131	19,00 (8,00)	
	55 yaş ve üzeri	35	18,00 (8,00)	
Koruyucu-İstekçi Ebeveyn	18-29 yaş	52	33,50 (16,80)	$\chi^2=2,760$; p=0,430
	30-41 yaş	136	35,50 (16,00)	
	42-54 yaş	131	35,00 (17,00)	
	55 yaş ve üzeri	35	32,00 (17,00)	

Katılımcıların anne-baba tutumlarından demokratik ebeveyn ($\chi^2=7,812$; $p=0,020$) tutumunun yaş grupları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmüştür.

Bu bulguya göre 18-29 yaş arası katılımcıların demokratik ebeveyn tutumu 42-54 yaş arası katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 22. Anne Baba Tutumlarının Eğitim Düzeyi ile Karşılaştırılması

	Eğitim Düzeyi	n	Medyan (IQR)	Grup Karşılaştırması
Demokratik Ebeveyn	Lise ve altı	35	47,00 (22,00)	$\chi^2=1,100$; $p=0,777$
	Ön lisans	31	53,00 (21,00)	
	Lisans	183	52,00 (16,00)	
	Lisansüstü	105	53,00 (17,00)	
Otoriter Ebeveyn	Lise ve altı	35	20,00 (10,00)	$\chi^2=1,820$; $p=0,611$
	Ön lisans	31	19,00 (8,00)	
	Lisans	183	18,00 (9,00)	
	Lisansüstü	105	18,00 (7,00)	
Koruyucu-İstekçi Ebeveyn	Lise ve altı	35	37,00 (18,00)	$\chi^2=1,329$; $p=0,722$
	Ön lisans	31	33,00 (14,00)	
	Lisans	183	34,00 (16,00)	
	Lisansüstü	105	35,00 (16,00)	

Tablo 22’de “H₃: Anne-baba tutumları eğitim düzeyine göre farklılık göstermemektedir.” hipotezi test edilmiş ve katılımcıların anne-baba tutumlarının eğitim düzeyleri arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmemiştir. ($p>0,05$). Bu bulguya göre kadın ve erkeklerin anne-baba tutumlarının benzer olduğu söylenebilir. Böylece “H₃: Anne-baba tutumları eğitim düzeyine göre farklılık göstermemektedir.” hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 23. Anne Baba Tutumlarının Evlenme Şekli ile Karşılaştırılması

	Evlenme Şekli	n	Medyan (IQR)	Grup Karşılaştırması
Demokratik Ebeveyn	Flört	173	53,00 (18,50)	Z=2,297; p=0,022
	Görücü usulü	24	47,50 (22,00)	
Otoriter Ebeveyn	Flört	173	18,00 (8,00)	Z=0,888; p=0,374
	Görücü usulü	24	19,50 (9,00)	
Koruyucu-İstekçi Ebeveyn	Flört	173	33,00 (15,00)	Z=0,514; p=0,607
	Görücü usulü	24	33,00 (14,00)	

Tablo 23'te flört ve görücü usulü evlenen katılımcıların anne-baba tutumlarından demokratik ebeveyn (Z=2,297; p=0,022) tutumu arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmüştür.

Bu bulguya göre flört ile evlenen katılımcıların demokratik ebeveyn tutumu görücü usulü ile evlenen katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir

Tablo 24. Anne Baba Tutumlarının Romantik İlişki Yaşama ile Karşılaştırılması

		n	Medyan (IQR)	Grup Karşılaştırması
Demokratik Ebeveyn	Yaşıyorum	72	55,50 (15,50)	$\chi^2=6,811$; $p=0,033$
	Yaşadım	252	51,00 (19,00)	
	Yaşamadım	30	50,50 (16,00)	
Otoriter Ebeveyn	Yaşıyorum	72	16,50 (8,00)	$\chi^2=3,508$; $p=0,173$
	Yaşadım	252	18,00 (8,00)	
	Yaşamadım	30	19,50 (10,80)	
Koruyucu-İstekçi Ebeveyn	Yaşıyorum	72	33,00 (17,50)	$\chi^2=1,191$; $p=0,551$
	Yaşadım	252	35,00 (16,00)	
	Yaşamadım	30	36,00 (15,80)	

Tablo 24’te katılımcıların anne-baba tutumlarından demokratik ebeveyn ($Z=2,297$; $p=0,022$) tutumunun romantik ilişki yaşama grupları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmüştür.

Bu bulguya göre romantik ilişki yaşamaya devam eden katılımcıların demokratik ebeveyn tutumu romantik ilişki yaşamış katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 25. Anne Baba Tutumlarının Sosyo-Ekonomik Düzey ile Karşılaştırılması

	Grup			Karşılaştırması
		n	Medyan (IQR)	
Demokratik Ebeveyn	Düşük	19	47,00 (25,00)	$\chi^2=14,573$; $p=0,001$
	Orta	272	51,00 (17,00)	
	Yüksek	63	56,00 (16,00)	
Otoriter Ebeveyn	Düşük	19	18,00 (8,00)	$\chi^2=3,226$; $p=0,199$
	Orta	272	19,00 (8,00)	
	Yüksek	63	18,00 (7,00)	
Koruyucu-İstekçi Ebeveyn	Düşük	19	37,00 (20,00)	$\chi^2=3,868$; $p=0,145$
	Orta	272	35,00 (17,00)	
	Yüksek	63	32,00 (13,00)	

Tablo 25'te katılımcıların anne-baba tutumlarından demokratik ebeveyn ($\chi^2=14,573$; $p=0,001$) tutumunun sosyo-ekonomik düzey grupları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmüştür.

Bu bulguya göre sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan katılımcıların demokratik ebeveyn tutumu sosyo-ekonomik düzeyi düşük ve orta olan katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 26. Anne Baba Tutumlarının Anne-Baba Birliktelik Durumu ile Karşılaştırılması

			Grup
		n	Medyan (IQR) Karşılaştırması
Demokratik Ebeveyn	Birlikte	303	52,00 (19,00)
	Ayrılar	51	48,00 (16,00)
Otoriter Ebeveyn	Birlikte	303	18,00 (8,00)
	Ayrılar	51	19,00 (10,00)
Koruyucu-İstekçi Ebeveyn	Birlikte	303	35,00 (16,00)
	Ayrılar	51	33,00 (17,00)

Tablo 26’da katılımcıların anne-baba tutumları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmemiştir. ($p>0,05$). Bu bulguya göre anne-babası birlikte olan ve ayrı olan anne-baba tutumlarının benzer olduğu söylenebilir.

Tablo 27. Anne Baba Tutumlarının Anne-Baba Yaşam Durumu ile Karşılaştırılması

		n	Medyan (IQR)	Grup Karşılaştırması
Demokratik Ebeveyn	Her ikisi de hayatta	243	52,00 (18,00)	$\chi^2=0,488$; $p=0,922$
	Annem hayatta babam vefat etti	69	52,00 (18,5)	
	Babam hayatta annem vefat etti	16	53,00 (20,30)	
	Her ikisi de vefat etti	26	51,00 (21,50)	
Otoriter Ebeveyn	Her ikisi de hayatta	243	18,0 (7,00)	$\chi^2=2,698$; $p=0,441$
	Annem hayatta babam vefat etti	69	20,00 (9,50)	
	Babam hayatta annem vefat etti	16	17,50 (9,00)	
	Her ikisi de vefat etti	26	18,50 (8,30)	
Koruyucu-İstekçi Ebeveyn	Her ikisi de hayatta	243	34,00 (15,00)	$\chi^2=2,116$; $p=0,549$
	Annem hayatta babam vefat etti	69	36,00 (16,50)	
	Babam hayatta annem vefat etti	16	33,00 (14,00)	
	Her ikisi de vefat etti	26	33,50 (19,30)	

Tablo 27’de katılımcıların anne-baba tutumlarının anne-baba yaşam durumu grupları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmemiştir. ($p>0,05$).

Tablo 28. Anne Baba Tutumlarının Anne Eğitim Düzeyi ile Karşılaştırılması

		Grup		
		n	Medyan (IQR)	Karşılaştırması
Demokratik Ebeveyn	İlköğretim ve altı	240	51,00 (19,00)	$\chi^2=8,458$; $p=0,037$
	Lise	66	54,00 (14,50)	
	Ön lisans	13	60,00 (16,00)	
	Lisans ve üstü	35	53,00 (15,00)	
Otoriter Ebeveyn	İlköğretim ve altı	240	19,00 (8,00)	$\chi^2=4,105$; $p=0,250$
	Lise	66	17,50 (6,30)	
	Ön lisans	13	15,00 (5,50)	
	Lisans ve üstü	35	18,00 (8,00)	
Koruyucu-İstekçi Ebeveyn	İlköğretim ve altı	240	35,00 (17,00)	$\chi^2=4,507$; $p=0,212$
	Lise	66	34,00 (12,3)	
	Ön lisans	13	30,00 (15,00)	
	Lisans ve üstü	35	32,00 (18,00)	

Tablo 28’de katılımcıların anne-baba tutumlarından demokratik ebeveyn ($\chi^2=8,458$; $p=0,037$) tutumunun anne eğitim düzeyi grupları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmüştür. Ancak farklılığın hangi grupta kaynaklandığını bulmak için ikili karşılaştırmalar yapılmış ve ikili karşılaştırmalar arasında bulunan farklılık istatistiksel olarak önemli bulunmamıştır. Bu nedenle anne baba tutumlarının anne eğitim düzeyinden etkilenmediği söylenebilir.

Tablo 29. Anne Baba Tutumlarının Baba Eğitim Düzeyi ile Karşılaştırılması

		Grup		
		n	Medyan (IQR)	Karşılaştırması
Demokratik Ebeveyn	İlköğretim ve altı	169	51,00 (19,00)	$\chi^2=6,085$; $p=0,108$
	Lise	67	52,00 (17,00)	
	Ön lisans	29	56,00 (19,50)	
	Lisans ve üstü	89	52,00 (17,50)	
Otoriter Ebeveyn	İlköğretim ve altı	169	19,00 (9,00)	$\chi^2=4,123$; $p=0,248$
	Lise	67	18,00 (7,00)	
	Ön lisans	29	18,00 (6,00)	
	Lisans ve üstü	89	18,00 (7,50)	
Koruyucu-İstekçi Ebeveyn	İlköğretim ve altı	169	36,00 (17,00)	$\chi^2=4,092$; $p=0,252$
	Lise	67	33,00 (17,00)	
	Ön lisans	29	30,00 (18,00)	
	Lisans ve üstü	89	34,00 (14,50)	

Tablo 29’da katılımcıların anne-baba tutumlarının baba eğitim düzeyi grupları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmemiştir. ($p>0,05$).

Tablo 30. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumları

	Min. – Max.	Ort. ± SS	Medyan (IQR)
Beraber Yasama	4- 20	12,6 ± 5,4	12,50 (9,00)
Yalnız ve Tek Doğru	2- 10	4,5 ± 2,1	4,00 (3,00)
Aşk Yeterli	6- 30	19,6 ± 5,0	19,00 (7,00)
Çaba Göstermeme	3- 15	9,7 ± 2,5	10,00 (3,00)
İdealleştirme	4- 20	12,8 ± 3,1	13,00 (4,00)
Zıt Kutuplar	4- 18	9,6 ± 2,9	10,00 (4,00)
Tam Güven	5- 25	15,5 ± 3,9	16,00 (5,00)

Tablo 30’da romantizm ve eş seçim tutumlarına bakıldığında, beraber yaşama ($12,6 \pm 5,4$), yalnız ve tek doğru ($4,5 \pm 2,1$), aşk yeterli ($19,6 \pm 5,0$), çaba göstermeme ($9,7 \pm 2,5$), idealleştirme ($12,8 \pm 3,1$), zıt kutuplar ($9,6 \pm 2,9$) ve koruyucu-istekçi ebeveyn ($15,5 \pm 3,9$) düzeyindedir. En yüksek tutumun aşk yeterli tutumu olduğu, en düşük tutumun ise yalnız ve tek doğru tutumu olduğu saptanmıştır.

Tablo 31. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Cinsiyet ile Karşılaştırılması

		n	Medyan (IQR)	Grup Karşılaştırması
Beraber Yaşama	Kadın	299	13,00 (10,00)	Z=0,473; p=0,636
	Erkek	55	12,00 (7,00)	
Yalnız ve Tek Doğru	Kadın	299	4,00 (3,00)	Z=0,360; p=0,719
	Erkek	55	4,00 (3,00)	
Aşk Yeterli	Kadın	299	19,00 (7,00)	Z=0,655; p=0,512
	Erkek	55	19,00 (7,00)	
Çaba Göstermeme	Kadın	299	10,00 (3,00)	Z=1,408; p=0,159
	Erkek	55	9,00 (3,00)	
İdealleştirme	Kadın	299	13,00 (4,00)	Z=1,285; p=0,199
	Erkek	55	12,00 (3,00)	
Zıt Kutuplar	Kadın	299	10,00 (4,00)	Z=1,098; p=0,272
	Erkek	55	10,00 (4,00)	
Tam Güven	Kadın	299	16,00 (5,00)	Z=0,521; p=0,602
	Erkek	55	16,00 (3,00)	

Tablo 31’de “H₄: Romantizm ve eş seçim tutumları cinsiyete göre farklılık göstermemektedir.” hipotezi test edilmiş ve kadın ve erkek katılımcıların romantizm ve eş seçim tutumları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmemiştir. (p>0,05). Bu bulguya göre kadın ve erkeklerin romantizm ve eş seçim tutumlarının benzer olduğu söylenebilir. Böylece “H₄: Romantizm ve eş seçim tutumları cinsiyete göre farklılık göstermemektedir.” hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 32. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Medeni Durum ile Karşılaştırılması

		Grup		
		n	Medyan (IQR)	Karşılaştırması
Beraber Yaşama	Evli	200	12,00 (9,00)	$\chi^2=8,429$; $p=0,015$
	Bekar	103	14,00 (9,00)	
	Boşanmış	51	16,00 (10,00)	
Yalnız ve Tek Doğru	Evli	200	4,00 (3,00)	$\chi^2=10,547$; $p=0,005$
	Bekar	103	4,00 (3,00)	
	Boşanmış	51	3,00 (2,00)	
Aşk Yeterli	Evli	200	20,00 (6,00)	$\chi^2=21,675$; $p<0,001$
	Bekar	103	18,00 (8,00)	
	Boşanmış	51	17,00 (4,00)	
Çaba Göstermeme	Evli	200	10,00 (3,00)	$\chi^2=3,331$; $p=0,189$
	Bekar	103	10,00 (2,00)	
	Boşanmış	51	9,00 (3,00)	
İdealleştirme	Evli	200	13,00 (4,00)	$\chi^2=1,342$; $p=0,511$
	Bekar	103	13,00 (4,00)	
	Boşanmış	51	13,00 (4,00)	
Zıt Kutuplar	Evli	200	9,00 (5,00)	$\chi^2=3,681$; $p=0,159$
	Bekar	103	10,00 (4,00)	
	Boşanmış	51	10,00 (3,00)	
	Evli	200	15,50 (5,00)	

Tam Güven	Bekar	103	16,00 (5,00)
	Boşanmış	51	16,00 (5,00)

Tablo 32’de “H₅: Romantizm ve eş seçim tutumları medeni duruma göre farklılık göstermektedir.” hipotezi test edilmiş ve evli, bekar ve boşanmış katılımcıların romantizm ve eş seçim tutumlarından beraber yaşama ($\chi^2=8,429$; $p=0,015$), yalnız ve tek doğru ($\chi^2=10,547$; $p=0,005$) ve aşk yeterli ($\chi^2=21,675$; $p<0,001$) tutumu arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmüştür.

Bu bulguya göre bekar katılımcıların beraber yaşama tutumu evli katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Evli ve bekar katılımcıların yalnız ve tek doğru tutumu boşanmış katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Evli ve bekar katılımcıların aşk yeterli tutumu boşanmış katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Böylece “H₁₃: Romantizm ve eş seçim tutumları medeni duruma göre farklılık göstermektedir.” Hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 33. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Yaş ile Karşılaştırılması

	Yaş	n	Medyan (IQR)	Grup Karşılaştırması
Beraber Yaşama	18-29 yaş	52	12,00 (9,80)	$\chi^2=1,170$; $p=0,760$
	30-41 yaş	136	13,00 (10,00)	
	42-54 yaş	131	12,00 (9,00)	
	55 yaş ve üzeri	35	12,00 (9,00)	
Yalnız ve Tek Doğru	18-29 yaş	52	4,50 (3,80)	$\chi^2=7,746$; $p=0,052$
	30-41 yaş	136	4,00 (3,00)	
	42-54 yaş	131	4,00 (4,00)	
	55 yaş ve üzeri	35	4,00 (3,00)	
Aşk Yeterli	18-29 yaş	52	18,00 (8,80)	$\chi^2=2,532$; $p=0,470$
	30-41 yaş	136	20,00 (8,00)	
	42-54 yaş	131	19,00 (7,00)	
	55 yaş ve üzeri	35	20,00 (6,00)	
Çaba Göstermeme	18-29 yaş	52	10,00 (3,00)	$\chi^2=7,203$; $p=0,066$
	30-41 yaş	136	10,00 (3,00)	
	42-54 yaş	131	9,00 (3,00)	
	55 yaş ve üzeri	35	9,00 (3,00)	
İdealleştirme	18-29 yaş	52	12,00 (5,00)	$\chi^2=6,533$; $p=0,088$
	30-41 yaş	136	13,00 (3,80)	

Zıt Kutuplar	42-54 yaş	131	13,00 (4,00)	$\chi^2=3,854; p=0,278$
	55 yaş ve üzeri	35	13,00 (4,00)	
	18-29 yaş	52	10,00 (4,00)	
	30-41 yaş	136	9,00 (3,80)	
	42-54 yaş	131	10,00 (4,00)	
Tam Güven	55 yaş ve üzeri	35	10,00 (4,00)	$\chi^2=14,256; p=0,003$
	18-29 yaş	52	17,00 (5,00)	
	30-41 yaş	136	16,00 (5,00)	
	42-54 yaş	131	15,00 (4,00)	
	55 yaş ve üzeri	35	16,00 (6,00)	

Tablo 33'te "H₆: Romantizm ve eş seçim tutumları yaşa göre farklılık göstermektedir." hipotezi test edilmiş ve katılımcıların romantizm ve eş seçim tutumlarından tam güven ($\chi^2=14,256; p=0,003$) tutumunun yaş grupları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmüştür.

Bu bulguya göre 18-29 yaşa arası katılımcıların tam güven tutumu 42-54 yaş arası katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Böylece "H₆: Romantizm ve eş seçim tutumları yaşa göre farklılık göstermektedir." hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 34. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Eğitim Düzeyi ile Karşılaştırılması

	Eğitim Düzeyi	n	Medyan (IQR)	Grup
				Karşılaştırması
Beraber Yaşama	Lise ve altı	35	12,00 (10,00)	$\chi^2=4,104$; $p=0,250$
	Ön lisans	31	12,00 (12,00)	
	Lisans	183	13,00 (9,00)	
	Lisansüstü	105	12,00 (9,50)	
Yalnız ve Tek Doğru	Lise ve altı	35	4,00 (4,00)	$\chi^2=2,177$; $p=0,536$
	Ön lisans	31	5,00 (2,00)	
	Lisans	183	4,00 (3,00)	
	Lisansüstü	105	4,00 (3,00)	
Aşk Yeterli	Lise ve altı	35	20,00 (7,00)	$\chi^2=1,103$; $p=0,776$
	Ön lisans	31	20,00 (8,00)	
	Lisans	183	19,00 (6,00)	
	Lisansüstü	105	19,00 (8,00)	
Çaba Göstermeme	Lise ve altı	35	10,00 (2,00)	$\chi^2=2,308$; $p=0,511$
	Ön lisans	31	9,00 (3,00)	
	Lisans	183	10,00 (3,00)	
	Lisansüstü	105	10,00 (3,00)	
İdealleştirme	Lise ve altı	35	12,00 (3,00)	$\chi^2=4,476$; $p=0,214$
	Ön lisans	31	13,00 (3,00)	
	Lisans	183	13,00 (4,00)	

Zıt Kutuplar	Lisansüstü	105	12,00 (5,00)	$\chi^2=3,772$; $p=0,287$
	Lise ve altı	35	10,00 (6,00)	
	Ön lisans	31	10,00 (4,00)	
	Lisans	183	9,00 (4,00)	
	Lisansüstü	105	10,00 (4,00)	
	Lise ve altı	35	15,00 (5,00)	
Tam Güven	Ön lisans	31	16,00 (5,00)	$\chi^2=2,499$; $p=0,475$
	Lisans	183	16,00 (4,00)	
	Lisansüstü	105	15,00 (6,00)	

Tablo 34’te katılımcıların romantizm ve eş seçim tutumlarının eğitim düzeyleri arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmemiştir. ($p>0,05$). Bu bulguya göre kadın ve erkeklerin romantizm ve eş seçim tutumlarının benzer olduğu söylenebilir.

Tablo 35. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Evlenme Biçimi ile Karşılaştırılması

	Evlenme Biçimi	n	Medyan (IQR)	Grup
				Karşılaştırması
Beraber Yaşama	Flört	173	12,00 (9,00)	$Z=2,094$; $p=0,036$
	Görücü usulü	24	11,50 (7,50)	
Yalnız ve Tek Doğru	Flört	173	4,00 (3,00)	$Z=0,228$; $p=0,819$
	Görücü usulü	24	5,00 (3,00)	
Aşk Yeterli	Flört	173	21,00 (6,00)	$Z=1,227$; $p=0,220$
	Görücü usulü	24	19,50 (4,00)	

Çaba Göstermeme	Flört	173	10,00 (3,00)	Z=0,526; p=0,599
	Görücü usulü	24	10,50 (4,00)	
İdealleştirme	Flört	173	13,00 (4,00)	Z=0,441; p=0,660
	Görücü usulü	24	12,50 (2,80)	
Zıt Kutuplar	Flört	173	9,00 (5,00)	Z=1,728; p=0,084
	Görücü usulü	24	11,00 (4,80)	
Tam Güven	Flört	173	16,00 (5,00)	Z=0,717; p=0,473
	Görücü usulü	24	15,00 (6,00)	

Tablo 35’te flört ve görücü usulü evlenen katılımcıların romantizm ve eş seçim tutumlarından beraber yaşama ($Z=2,094$; $p=0,036$) tutumu arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmüştür.

Bu bulguya göre flört ile evlenen katılımcıların beraber yaşama tutumu görücü usulü ile evlenen katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 36. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Romantik İlişki Yaşama ile Karşılaştırılması

		Grup		
		n	Medyan (IQR)	Karşılaştırması
Beraber Yaşama	Yaşıyorum	72	13,00 (9,80)	$\chi^2=1,214$; p=0,545
	Yaşadım	252	13,00 (9,80)	
	Yaşamadım	30	12,00 (8,50)	
Yalnız ve Tek Doğru	Yaşıyorum	72	4,00 (3,00)	$\chi^2=1,172$; p=0,557
	Yaşadım	252	4,00 (3,00)	
	Yaşamadım	30	4,00 (2,30)	
Aşk Yeterli	Yaşıyorum	72	19,50 (8,00)	$\chi^2=1,069$; p=0,586
	Yaşadım	252	19,00 (6,00)	
	Yaşamadım	30	18,50 (9,30)	
Çaba Göstermeme	Yaşıyorum	72	9,00 (3,00)	$\chi^2=2,293$; p=0,318
	Yaşadım	252	10,00 (3,00)	
	Yaşamadım	30	10,00 (3,00)	
İdealleştirme	Yaşıyorum	72	12,00 (4,00)	$\chi^2=7,380$; p= 0,025
	Yaşadım	252	13,00 (4,00)	
	Yaşamadım	30	13,00 (4,00)	

Zıt Kutuplar	Yaşıyorum	72	10,00 (4,00)	$\chi^2=2,728; p=0,256$
	Yaşadım	252	9,00 (3,00)	
	Yaşamadım	30	9,50 (5,30)	
Tam Güven	Yaşıyorum	72	15,00 (5,00)	$\chi^2=2,085; p=0,353$
	Yaşadım	252	16,00 (5,00)	
	Yaşamadım	30	16,00 (5,30)	

Tablo 36’da katılımcıların romantizm ve eş seçim tutumlarından idealleştirme ($\chi^2=7,380; p=0,025$) tutumunun romantik ilişki yaşama grupları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmüştür.

Bu bulguya göre romantik ilişki yaşamaya devam eden katılımcıların idealleştirme tutumu romantik ilişki yaşamış katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 37. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Sosyo-Ekonomik Düzey ile Karşılaştırılması

		Grup		
		n	Medyan (IQR)	Karşılaştırması
Beraber Yaşama	Düşük	19	14,00 (10,00)	$\chi^2=0,139$; $p=0,933$
	Orta	272	13,00 (9,00)	
	Yüksek	63	12,00 (11,00)	
Yalnız ve Tek Doğru	Düşük	19	3,00 (4,00)	$\chi^2=0,354$; $p=0,838$
	Orta	272	4,00 (3,00)	
	Yüksek	63	4,00 (3,00)	
Aşk Yeterli	Düşük	19	18,00 (8,00)	$\chi^2=0,139$; $p=0,933$
	Orta	272	19,00 (7,00)	
	Yüksek	63	20,00 (7,00)	
Çaba Göstermeme	Düşük	19	9,00 (2,00)	$\chi^2=0,875$; $p=0,646$
	Orta	272	10,00 (3,00)	
	Yüksek	63	10,00 (3,00)	
İdealleştirme	Düşük	19	12,00 (5,00)	$\chi^2=0,406$; $p=0,816$
	Orta	272	13,00 (4,00)	
	Yüksek	63	13,00 (4,00)	
Zıt Kutuplar	Düşük	19	8,00 (4,00)	$\chi^2=2,477$; $p=0,290$
	Orta	272	10,00 (4,00)	
	Yüksek	63	10,00 (4,00)	
	Düşük	19	18,00 (7,00)	

Tam Güven	Orta	272	16,00 (5,00)	$\chi^2=5,020$; $p=0,081$
	Yüksek	63	16,00 (5,00)	

Tablo 37’de katılımcıların romantizm ve eş seçim tutumlarının sosyo-ekonomik düzey grupları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 38. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Anne-Baba Birliktelik Durumu ile Karşılaştırılması

		n	Medyan (IQR)	Grup
				Karşılaştırması
Beraber Yaşama	Birlikte	303	12,00 (9,00)	$Z=1,352$; $p=0,176$
	Ayrılar	51	15,00 (8,00)	
Yalnız ve Tek Doğru	Birlikte	303	4,00 (3,00)	$Z=2,283$; $p=0,022$
	Ayrılar	51	4,00 (3,00)	
Aşk Yeterli	Birlikte	303	20,00 (6,00)	$Z=2,927$; $p=0,003$
	Ayrılar	51	17,00 (6,00)	
Çaba Göstermeme	Birlikte	303	10,00 (3,00)	$Z=1,437$; $p=0,151$
	Ayrılar	51	9,00 (3,00)	
İdealleştirme	Birlikte	303	13,00 (4,00)	$Z=0,786$; $p=0,432$
	Ayrılar	51	13,00 (4,00)	
Zıt Kutuplar	Birlikte	303	9,00 (4,00)	$Z=1,944$; $p=0,052$

	Ayrılar	51	11,00 (3,00)	
	Birlikte	303	16,00 (5,00)	
Tam Güven				Z=0,908; p=0,364
	Ayrılar	51	15,00 (6,00)	

Tablo 38’de anne ve babası birlikte ve ayrı olan katılımcıların romantizm ve eş seçim tutumlarından yalnız ve tek doğru (Z=2,283; p=0,022) ile aşk yeterli (Z=2,927; p=0,003) arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmüştür.

Bu bulguya göre anne-babası birlikte olan katılımcıların yalnız ve tek doğru tutumu anne-babası ayrı olanlardan daha yüksekti.

Bu bulguya göre anne-babası birlikte olan katılımcıların aşk yeterli tutumu anne-babası ayrı olanlardan daha yüksekti.

Tablo 39. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Anne-Baba Yaşam Durumu ile Karşılaştırılması

		Grup		
		n	Medyan (IQR)	Karşılaştırması
	Her ikisi de hayatta	243	12,00 (10,00)	
Beraber Yaşama	Annem hayatta babam vefat etti	69	13,00 (7,50)	$\chi^2=1,060$; p=0,787
	Babam hayatta annem vefat etti	16	14,00 (8,80)	
	Her ikisi de vefat etti	26	12,00 (8,30)	
Yalnız ve Tek Doğru	Her ikisi de hayatta	243	4,00 (3,00)	
	Annem hayatta babam vefat etti	69	4,00 (3,50)	$\chi^2=0,410$; p=0,938
	Babam hayatta annem vefat etti	16	4,00 (3,00)	
Her ikisi de vefat etti	26	4,00 (2,30)		

	Her ikisi de hayatta	243	19,00 (7,00)	
Aşk Yeterli	Annem hayatta babam vefat etti	69	20,00 (7,00)	$\chi^2=1,509$; $p=0,680$
	Babam hayatta annem vefat etti	16	19,00 (5,30)	
	Her ikisi de vefat etti	26	20,00 (7,30)	
Çaba Göstermeme	Her ikisi de hayatta	243	10,00 (3,00)	
	Annem hayatta babam vefat etti	69	10,00 (3,00)	$\chi^2=3,865$; $p=0,276$
	Babam hayatta annem vefat etti	16	10,50 (2,00)	
İdealleştirme	Her ikisi de vefat etti	26	9,00 (2,00)	
	Her ikisi de hayatta	243	12,00 (5,00)	
	Annem hayatta babam vefat etti	69	14,00 (3,00)	$\chi^2=11,473$; $p=0,009$
	Babam hayatta annem vefat etti	16	12,50 (3,80)	
	Her ikisi de vefat etti	26	12,50 (5,00)	
Zıt Kutuplar	Her ikisi de hayatta	243	9,00 (4,00)	
	Annem hayatta babam vefat etti	69	10,00 (4,00)	$\chi^2=2,330$; $p=0,507$
	Babam hayatta annem vefat etti	16	11,00 (5,50)	
	Her ikisi de vefat etti	26	9,50 (4,30)	
Tam Güven	Her ikisi de hayatta	243	15,00 (5,00)	
	Annem hayatta babam vefat etti	69	17,00 (5,00)	$\chi^2=6,442$; $p=0,092$
	Babam hayatta annem vefat etti	16	15,00 (3,00)	
	Her ikisi de vefat etti	26	16,00 (6,00)	

Tablo 39’de katılımcıların romantizm ve eş seçim tutumlarından idealleştirme tutumu anne-baba yaşam durumu grupları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmüştür ($\chi^2=11,473$; $p=0,009$).

Bu bulguya göre annesi hayatta olup babası vefat edenlerin idealleştirme tutumu hem annesi hem de babası hayatta olanlardan daha yüksekti.

Tablo 40. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Anne Eğitim Düzeyi ile Karşılaştırılması

		Grup		
		n	Medyan (IQR)	Karşılaştırması
Beraber Yaşama	İlköğretim ve altı	240	12,00 (9,00)	$\chi^2=13,877$; $p=0,003$
	Lise	66	14,00 (7,50)	
	Ön lisans	13	12,00 (5,00)	
	Lisans ve üstü	35	16,00 (7,00)	
Yalnız ve Tek Doğru	İlköğretim ve altı	240	4,00 (3,00)	$\chi^2=2,373$; $p=0,499$
	Lise	66	4,00 (3,00)	
	Ön lisans	13	4,00 (2,00)	
	Lisans ve üstü	35	4,00 (3,00)	
Aşk Yeterli	İlköğretim ve altı	240	20,00 (7,00)	$\chi^2=13,447$; $p=0,004$
	Lise	66	19,00 (7,50)	
	Ön lisans	13	17,00 (9,00)	
	Lisans ve üstü	35	17,00 (5,00)	
Çaba Göstermeme	İlköğretim ve altı	240	10,00 (3,00)	$\chi^2=5,394$; $p=0,145$
	Lise	66	10,00 (3,00)	
	Ön lisans	13	9,00 (3,00)	
	Lisans ve üstü	35	9,00 (3,00)	

	İlköğretim ve altı	240	13,00 (4,00)	
İdealleştirme	Lise	66	13,00 (4,30)	$\chi^2=0,891$; $p=0,828$
	Ön lisans	13	12,00 (4,00)	
	Lisans ve üstü	35	13,00 (5,00)	
Zıt Kutuplar	İlköğretim ve altı	240	10,00 (4,00)	
	Lise	66	10,00 (4,30)	$\chi^2=3,203$; $p=0,361$
	Ön lisans	13	9,00 (6,00)	
	Lisans ve üstü	35	11,00 (3,00)	
Tam Güven	İlköğretim ve altı	240	16,00 (5,00)	
	Lise	66	15,00 (4,30)	$\chi^2=1,250$; $p=0,741$
	Ön lisans	13	15,00 (6,00)	
	Lisans ve üstü	35	15,00 (6,00)	

Tablo 40’te katılımcıların romantizm ve eş seçim tutumlarından beraber yaşama ($\chi^2=13,877$; $p=0,003$) ve aşk yeterli ($\chi^2=13,447$; $p=0,004$) tutumunun anne eğitim düzeyi grupları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmüştür.

Bu bulguya göre annesi lise ile lisans ve üstü mezunu olan katılımcıların beraber yaşama tutumu annesi ilköğretim ve altı mezun olanlardan daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Bu bulguya göre annesi ilköğretim ve altı mezun olan katılımcıların aşk yeterli tutumu annesi lisans ve üstü mezunu olan daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo 41. Romantizm ve Eş Seçimi Tutumlarının Baba Eğitim Düzeyi ile Karşılaştırılması

		Grup	
		n	Medyan (IQR) Karşılaştırması
Beraber Yaşama	İlköğretim ve altı	169	12,00 (8,50)
	Lise	67	13,00 (11,00) $\chi^2=6,595$; $p=0,086$
	Ön lisans	29	14,00 (9,00)
	Lisans ve üstü	89	14,00 (8,50)
Yalnız ve Tek Doğru	İlköğretim ve altı	169	4,00 (3,00)
	Lise	67	4,00 (3,00) $\chi^2=4,862$; $p=0,182$
	Ön lisans	29	4,00 (3,50)
	Lisans ve üstü	89	4,00 (2,00)
Aşk Yeterli	İlköğretim ve altı	169	20,00 (7,00)
	Lise	67	19,00 (7,00) $\chi^2=13,212$; $p=0,004$
	Ön lisans	29	18,00 (5,50)
	Lisans ve üstü	89	18,00 (6,00)
Çaba Göstermeme	İlköğretim ve altı	169	10,00 (2,00)
	Lise	67	10,00 (2,00) $\chi^2=8,539$; $p=0,036$
	Ön lisans	29	9,00 (3,50)
	Lisans ve üstü	89	9,00 (3,00)
İdealleştirme	İlköğretim ve altı	169	13,00 (4,00)
	Lise	67	12,00 (4,00) $\chi^2=2,591$; $p=0,459$
	Ön lisans	29	13,00 (4,50)
	Lisans ve üstü	89	13,00 (4,50)

Zıt Kutuplar	İlköğretim ve altı	169	10,00 (4,00)	$\chi^2=4,411$; $p=0,220$
	Lise	67	9,00 (4,00)	
	Ön lisans	29	9,00 (5,50)	
	Lisans ve üstü	89	10,00 (4,00)	
Tam Güven	İlköğretim ve altı	169	16,00 (6,00)	$\chi^2=1,906$; $p=0,592$
	Lise	67	15,00 (5,00)	
	Ön lisans	29	16,00 (5,50)	
	Lisans ve üstü	89	15,00 (5,00)	

Tablo 41’de katılımcıların romantizm ve eş seçim tutumlarından beraber yaşama ($\chi^2=13,212$; $p=0,004$) ve aşk yeterli ($\chi^2=8,539$; $p=0,036$) tutumunun baba eğitim düzeyi grupları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli görülmemiştir. ($p>0,05$).

Bu bulguya göre babası ilköğretim ve alt mezunu olan katılımcıların aşk yeterli tutumu babası lisans ve üstü mezun olanlardan daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Bu bulguya göre farklılığın hangi grupta kaynaklandığını bulmak için ikili karşılaştırmalar yapılmış ve ikili karşılaştırmalar arasında bulunan farklılık istatistiksel olarak önemli bulunmamıştır. Bu nedenle romantik ve eş seçim tutumlarının baba eğitim düzeyinden etkilenmediği söylenebilir.

Tablo 42. Anne-Baba Tutumu ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu Arasındaki İlişki

	Demokratik Ebeveyn	Otoriter Ebeveyn	Koruyucu-İstekçi Ebeveyn	Beraber Yasama	Yalnız ve Tek Doğru	Aşk Yeterli	Çaba Göstermeme	İdealleştirme	Zıt Kutuplar	Tam Güven
Demokratik Ebeveyn	1									
Otoriter Ebeveyn	-0,601**	1								
Koruyucu-İstekçi Ebeveyn	-0,416**	0,745**	1							
Beraber Yasama	0,011	-0,046	-0,005	1						
Yalnız ve Tek Doğru	0,059	0,043	0,069	-0,223**	1					
Aşk Yeterli	0,088	0,060	0,151**	-0,049	0,197**	1				
Çaba Göstermeme	0,075	0,046	0,106*	-0,085	0,068	0,300**	1			
İdealleştirme	-0,015	0,087	0,059	0,087	0,005	0,037	-0,148**	1		
Zıt Kutuplar	-0,077	0,116*	0,077	0,094	0,025	-0,146**	-0,130*	-0,138**	1	
Tam Güven	0,090	0,089	0,160**	0,189**	0,168**	0,305**	0,140**	0,292**	-0,156**	1

** p <0.01; * p <0.05

Tablo 42’de anne-baba tutumlarından otoriter ebeveyn ile romantizm ve eş seçimi tutumlarından zıt kutuplar (0,116) arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif bir etkinin düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bu bulguya göre otoriter ebeveyn tutumu arttıkça romantizm ve eş seçiminde zıt kutuplar tutumunun arttığı saptanmıştır.

Anne-baba tutumlarında koruyucu-istekçi ebeveyn ile aşk yeterli arasında (0,151), çaba göstermeme (0,106) ve tam güven (0,160) arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif bir etkinin düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bu bulguya göre koruyucu-istekçi ebeveyn tutumu arttıkça romantizm ve eş seçiminde aşk yeterli, çaba göstermeme ve tam güven tutumunun arttığı tespit edilmiştir.

5. TARTIŞMA

Bu bölümde araştırmanın bulguları tartışılarak literatürde yer alan benzer konularla kıyaslamalara değinilmektedir.

Yapılan araştırmada anne-baba tutumları ile partner seçimi arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu düşüncesiyle yola çıkılmış, araştırmanın sonuçları da bu yönde anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir. Literatürde yapılan araştırmalarda bu çalışmanın sonuçları ile benzer sonuçlara ulaşan araştırmaların yanı sıra anlamlı bir ilişki olmadığı yönünde sonuçların elde edildiği araştırmaların varlığı söz konusudur.

Araştırma bulgularına göre anne-baba tutumlarının cinsiyete göre farklılık göstermemektedir. Aydoğdu ve Dilekmen (2016), yapmış oldukları araştırmada anne-baba tutumlarının cinsiyete göre değişkenlik gösterdiğini ortaya koymuştur. Araştırmada erkek ebeveynlerin demokratik tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuç, iki çalışmanın bulguları arasındaki temel farklılıklar arasında yer almaktadır. İzin verici tutum ve otoriter tutum ile cinsiyet arasındaki ilişkiye dair ulaşılan sonuçlar ise iki çalışma için benzer görünmektedir.

Araştırmanın bulguları, anne-baba tutumlarının medeni durumuna göre farklı gösterdiğini ortaya koymuş, boşanmış bireylerde otoriter ebeveyn tutumunun evli bireylere göre daha yüksek gözlendiği tespit edilmiştir. Kasuto, Aktan ve Yardımcı (2020), yapmış oldukları araştırmada ebeveynlerin medeni durumlarının çocukların ilişkilerinde etkili olduğunu ortaya koymuştur. Ebeveyn tutumu ile medeni durum arasındaki ilişkiye dair sonuçlar birbiri ile paraleldir.

Anne-baba tutumunun eğitim düzeyine göre farklılık göstermediği araştırmanın bulguları arasındadır. (Çiçek ve Erkal (2023), eğitim ve anne-baba tutumunun eğitim düzeyiyle ilişkili olmadığı yönünde benzer sonuçlara ulaşmıştır. Schacht ve Grote (2015), eğitim ve sosyal çevre ilişkisine atıfta bulunarak ebeveyn tutumunun bu faktörlerden etkilendiği yönünde bu çalışmadan ayrılan sonuçlar elde etmiştir. Katıksız (2019), annelerin eğitim düzeyinin izin verici ebeveyn tutumu ile ilişkili olduğu yönünde sonuçlara ulaşmıştır ve bunun çocuklardaki benlik saygısı üzerinde etkili olduğunu vurgulamıştır

Romantik ilişki yaşamaya devam eden bireylerin demokratik ebeveyn tutumunun romantik ilişkisi sona eren bireylerden daha yüksek olduğu araştırmada ulaşılan bulgulardan birisidir. Wang, Ma ve He (2022), romantik ilişkilerde karar verme stiline etkili olduğunu ortaya koyduğu araştırmada bununla paralel sonuçlara ulaşmıştır. Demokratik ebeveyn tutumunun olumlu yöndeki yansımaları nedeniyle bu yöndeki bulguların üzerinde önemle durulması gerekmektedir.

Sosyo-ekonomik düzey ile demokratik ebeveyn tutumu arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu yönünde bulgulara ulaşılmıştır. Öğretir Özçelik ve Şıvkın (2019), alt sosyo-ekonomik düzeydeki annelerde aşırı koruyucu tutum ilköğretim mezunu annelerde ortaöğretim, lisans ve üzeri düzeydeki annelere oranla daha fazla olduğu yönünde sonuçlar elde etmiş, üst sosyo-ekonomik düzeydeki annelerde otoriter tutumun daha fazla görüldüğünü tespit etmiş, alt ve üst sosyo-ekonomik düzeydeki annelerde aşırı koruyuculuk 1. ve 2. çocukta 3 ve daha fazla çocuğu olanlara oranla daha yüksek olarak belirlemiş, üst sosyo-ekonomik düzeyde ekonomik durumunu düşük ve orta bulanlarda otoriter tutumun daha fazla olduğu sonucuna varmıştır. Araştırmada sosyo-ekonomik düzey açısından belirleyici diğer değişkenlerin yer alması, bulguların farklılaşmasında etken niteliği taşımış görünmektedir.

Romantizm ve partner seçimi tutumlarının cinsiyete, eğitim durumu, anne-baba birliktelik durumuna göre değişmediği araştırmanın bulgularından bir diğeridir. Ömüriş (2007), romantik ilişkilerde kadın ve erkeklerin davranış değişikliklerinin benzer düzeyde olduğunu vurguladığı araştırmada partner seçiminin cinsiyete göre değişkenlik göstermediği yönünde sonuçlara ulaşmıştır. Güngör, Yılmaz ve Çelik (2011) ise romantizm ve partner seçimi tutumlarının beraber yaşama boyutunda erkekler lehine farklar olduğu yönünde farklı bir sonuç elde etse de genel sonuçlarda cinsiyetin anlamlı bir etkisi olmadığı yönünde benzer sonuçlar elde etmiştir.

Araştırmanın bulgularına göre romantizm ve partner seçimi tutumları; evlenme biçimi, romantik ilişki yaşama durumu, anne-baba yaşama durumu değişkenlerinin etkisi altındadır. Dhaliwal vd. (2022), partner seçimi ve romantizm ilişkisine dair bireylerin fayda elde etme yönündeki odak noktalarının etkili olduğu yönünde bulgular elde etmiştir. Fayda isteğinin karşılıklı olmasıyla birlikte partner seçimi kararının verildiği araştırmacının vurguladığı hususlar arasındadır. Korunur (2020), anne-babaya bağlanma durumunun partner seçimi ile ilgili süreçler açısından etkili olduğunu gösteren sonuçlara

ulaşmıştır, dolayısıyla anne-baba yaşama durumu ile romantizm ve partner seçimi tutumları arasında bir ilişki gözlenmesi söz konusudur. Korkulu (2019), yapmış olduğu araştırmada ailede huzur ve mutluluğun olması evlilikte doğru eş seçiminin yapılmasına bağlıdır ve doğru eş seçiminin yapılması anne baba ilişkilerine de yansımaları sonucu anne baba tutumlarının çocuklar üzerindeki etkileri olması bakımından önemlidir şeklinde sonuçlar elde etmiştir. Araştırmacı aynı zamanda romantizm ve eş seçiminin beraber yaşama, aşk yeterli, yalnız ve tek doğru alt boyutlarına göre farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur. Araştırmada romantizm ve eş seçimi ile ilgili bu çalışmanın sonuçları ile örtüşen ve ayrışan yönler olduğu bu sonuçlar aracılığıyla desteklenmektedir.

Yang ve Chiou (2009), partner seçiminin teknolojideki gelişmelerden bağımsız bir şekilde ele alınmasının mümkün olmadığını gösteren sonuçlara ulaşmıştır. Araştırmacıların ulaştığı bu sonuç aynı zamanda partner seçimi ile ilgili süreçlerin değişen ve gelişen dünyada farklılıklar gösterebileceği biçiminde değerlendirilmeye müsaittir. Nitekim geçmiş dönemler ile içinde bulunulan dönem arasında partner seçimi süreçlerine dair büyük farklılıkların olması bunu destekler niteliktedir. Araştırmada bu yönde sonuçlara ulaşılması, iki çalışmanın farklı odak noktalarının olmasının bir getirisi olarak görünmektedir.

Babahanoğlu (2020), partner seçiminin geçmiş deneyimlerin etkisi altında olduğunu belirtmiş, bağımlılık, boşanmış ebeveynler gibi olumsuz deneyimlerin partner seçiminde olumsuz etkileri olduğunu vurgulamıştır. Çiftlerin ebeveynlerinin partner seçimi süreçleri içinde etkili olduğu iki çalışmanın da üzerinde önemle durduğu hususlardan birisidir. Babahanoğlu (2021), bağlanma stilleri ile çiftlerin partner seçimi kararları arasında doğru orantılı bir ilişki olduğunu gösteren sonuçlar elde etmiştir. Çocukluktan itibaren kurulan bağların bireylerin partner seçimini etkilemesi, olumlu bağlanma deneyimlerinin partner seçiminde doğru kararlar verilmesini sağladığı yönünde bir çıkarım yapılmasını mümkün kılmaktadır. Bu sonuç iki çalışmanın ortak yönleri arasındadır.

Figueredo, Sefcek ve Jones (2006), kişiliğin romantik ilişkilerdeki partner seçimini etkilediği sonucuna varmıştır. Her bir kişilik özelliğinin partner seçimi kararlarına farklı yansımalarının olduğu görülmüştür. Özdenetim, uyum, dışadönüklük, nörotiklik ve gelişime açıklık gibi beş faktör kişilik özelliklerinin partner seçiminde çiftlerin vereceği kararlar açısından yönlendirici nitelikte olması beklenmektedir. Bu

çalışmada ulaşılan bulgular, araştırmada partner seçimini etkileyen çok sayıda faktör olduğunu destekler nitelikte görünmektedir. Ancak bu çalışmada kişilik ve partner seçimi ilişkisine dair bir bulgu yoktur.

Bu araştırmanın sonuçları ile benzer araştırmaların sonuçları kıyaslandığında anne-baba tutumları ile partner seçimi arasındaki ilişkinin pozitif yönlü olduğunu ortaya koyan araştırmalar olduğu görülmüştür. Dolayısıyla bu araştırma ile uyuşan sonuçların bulunduğu araştırmalar mevcuttur. Bunun yanı sıra ebeveyn ilişkileri ve partner seçimi arasında ilişki olmadığı yönünde sonuçlara ulaşılmıştır. Yani bu araştırma ile uyumsuzlukların gözlemlendiği araştırmalar da bulunmaktadır.

Araştırma bulguları, anne-baba tutumları ile partner seçimi arasında doğrusal bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Teorik çerçevede ve literatürde yer alan bilgiler bu yönde görünmektedir. Dolayısıyla araştırmanın bulguları, teorik çerçeve ve ilgili literatür ile paralel seyretmektedir.

İnsanların küçük yaşlardan itibaren ebeveynlerinden etkilenmeleri sebebiyle partner seçimi gibi hayatın tamamını etkileyecek konularda ebeveynlerin etkilerinin gözlenmesi olağandır. Araştırmada ulaşılan bulgular da bunu destekler nitelikte görünmektedir.

Araştırmanın bulguları, daha önce tartışılan teori ve yöntemlerle paralel yönde seyretmektedir, yani doğru orantılı bir ilişkiden söz edilebilir. Yapılan araştırmalara katılan bireylerin partner seçimi konusunda ebeveynlerinden etkilenmeleri bu sonucun ortaya çıkmasında etken olabilir.

Bu araştırmanın sonucunda ebeveyn tutumu ve partner seçimi arasındaki ilişkiye dair doğrusal bir ilişki ortaya koyulmuştur. Katılımcıların 18 yaşından büyük olması ve ebeveynleri ile olan ilişkilerinin niteliği, sonuçların bu şekilde ortaya çıkmasındaki etkenlerden birisidir. Yine katılımcıların partner seçimi ve romantik ilişkiye dair farklı kişisel beklentileri, belirli sonuçlara ulaşılmamasının nedenleri arasında gösterilmektedir.

Literatürde daha önce yapılan araştırmalarda demokratik, otokratik, ilgisiz ebeveyn tutumlarının partner seçimine dair etkilerinin farklılık gösterdiği yönünde yeterince açıklayıcı bulgulara ulaşılmadığı görülmektedir. Bu araştırmanın bulguları ise literatürde yer alan bu boşluğu doldurmaya belirli ölçüde de olsa yardımcı olacak

niteliktedir. Araştırmanın bulguları; anne-baba tutumlarından otoriter ebeveyn ile romantizm ve eş seçimi tutumlarından zıt kutuplar arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif bir etkinin düşük düzeyde olduğunu, anne-baba tutumlarında koruyucu-istekçi ebeveyn ile aşk yeterli arasında, çaba göstermeme ve tam güven arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif bir etkinin düşük düzeyde olduğunu işaret etmektedir.

Disiplinler açısından bulguların yorumlanması ile birlikte beklendiği üzere doğrusal bir ilişkinin varlığı tespit edilmiştir. Mevcut anlayışta anne-baba tutumlarının partner seçimi ve romantik ilişki kararları üzerinde etkili olması beklendiğinden araştırmanın bulgularının disiplin ve mevcut anlayışa dair farklı bir etkileri olduğunu söylemek güçtür. Ancak farklı ebeveyn tutumları ile romantik ilişki kararları etkileşiminin ayrı ayrı değerlendirmeye alınması, pozitif bir katkı olarak nitelendirilmeye müsaittir.

Araştırma bulguları ile araştırmanın soruları arasındaki ilişki incelemeye alındığında çocuk ve ebeveyn ilişkisinin oluşum sürecinde bağlanma stili, ebeveyn tutumu, kişilerarası ilişkilerin etkili olduğu yönünde yorum getirilebilir. Ebeveyn tutumlarını etkileyen faktörlerin başında ebeveynlerin geçmiş deneyimleri gelmektedir. Yine çevredeki örnekler ebeveynlerin tutumunu etkilemektedir. Psikolojik açıdan içinde bulunulan durum, ebeveyn tutumlarını etkileyen faktörler kapsamında yer almaktadır. Ebeveyn tutumunun çocuk ve ebeveyn ilişkisinde yansımaları benimsenen tutuma göre değişiklik göstermekte, demokratik tutum açısından olumlu yansımaları beklenirken otoriter ve koruyucu tutum açısından olumsuz yansımalar beklenebilir. Araştırmanın bulgularına göre partner seçiminin ilerleyişinde bireyin çiftler arasındaki uyum ve uyumsuzluk alanlarının bilinmesi gerekmektedir. Bunun yanı sıra aile başta olmak üzere çevrenin sürece etkilerinin kontrol edilebilir durumda olması beklenmektedir. Dünya görüşü, sosyal çevre, güven gibi faktörlerin partner seçiminde etkili faktörler arasında olduğu araştırmanın bulguları arasında gösterilmektedir. Tüm bu bulguların bu araştırmanın katılımcılarının görüşleri ile (Google Forms aracılığıyla ulaşılan 354 kişi) sınırlı olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Yapılan araştırmalarda bu çalışmanın sonuçlarını destekleyen bulgular olduğu gibi bu çalışmanın sonuçlarından farklı bulgular bulunmaktadır. Katılımcılar, evren ve örneklem, araştırmanın yılı ve özgün dinamikler gibi faktörler tartışılan araştırmalardaki farklılıkların nedenleri olabilir. İlgili yazında yer alan benzer araştırmalar ile bu

araştırmanın bulgularının tartışılması ile birlikte sonuçlara dair değinilen hususların etkisiyle (her çalışmanın kendi dinamiklerinin bulunması) genelleme yapılamayacağı değerlendirmesi yapılabilir.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

Romantik ilişkiler insan hayatının bir parçası konumundadır. Çiftlerin farklı nedenlerle romantik ilişki içinde olması söz konusudur. Küçük yaştan itibaren çevresiyle ilişkiler kuran insanlar, bağlanma eğilimi göstermektedir. Romantik ilişkiler, çiftlerin bağlılık duyguları ile ilişkilidir. Ebeveynlerle kurulan ilişkiler, romantik ilişkilerin başlangıcından itibaren etkisini gösterme potansiyeline sahiptir. Çünkü çocukluktan döneminden itibaren çocuk ve ebeveyn arasındaki ilişkiler, insanların hayatlarında alacağı kararları etkilemektedir. Bu nedenle partner seçimi ile ebeveyn ilişkileri arasındaki etkileşim olağan bir durumdur.

Aile, eğitimin başladığı yerdir ve birey pek çok şeyi ailede öğrenmektedir. Çocuğun ailede öğrendikleri hayatın her alanında etkilisini göstermektedir. Duygusal açıdan bağların güçlü olduğu bir yapı olarak aile biyolojik, psikolojik, sosyal, ekonomik boyutları olan bir yapıdadır. Çocuk ve ebeveyn arasındaki ilişkinin çok yönlü olduğunu gösteren bu durum aynı zamanda tarafların beklentilerini belirlemesi bakımından önemlidir.

Çalışmada ulaşılan sonuçlara göre çocuk ve ebeveyn arasındaki ilişkiler erken çocukluk döneminden itibaren başlamaktadır. Çocuk ve ebeveyn ilişkileri, güven etrafında şekillenmektedir. Güvene dayalı ilişkilerin varlığı çocuk ve ebeveyn arasındaki ilişkilerin sağlıklı bir şekilde seyretmesi açısından son derece kritik bir konuma sahiptir. Bu ilişkilerin çocukların sağlıklı bir şekilde gelişim göstermesinde belirleyici roller üstlendiği çalışmanın sonuçları arasındadır.

Ebeveynlerin tutumları, çocukların nasıl yetiştirildiğinin göstergelerinden bir tanesidir. Çocukların fiziksel, psikolojik, duygusal açıdan gelişimleri ebeveyn tutumlarını önemli hale getirmektedir. Çalışmanın sonuçlarına göre ebeveyn tutumları arasında otoriter, ilgisiz, aşırı izin verici, tutarsız, aşırı koruyucu, mükemmeliyetçi, demokratik ebeveyn tutumlarını kapsamaktadır. Ebeveynlerin kişilik özellikleri ve sergilediği tutumlar ile davranışlar, çocukların gelişimini ve davranışlarını belirleyen bir yapıdadır. Ebeveyn ilişkilerinin aile ilişkileri, geçmiş deneyimler, problem çözme becerisi, sosyal kabul, saygı, güven, eğitim, toplumdaki statü gibi faktörlerle ilişkili olduğu çalışmada ulaşılan sonuçlar arasında yer almaktadır.

İnsanların hayatında duygusal ilişkiler yoğun bir yer tutmaktadır. Romantik ilişkiler ve partner seçimi, duygusal ilişkilerin önemli bir parçasıdır. Çalışmada partner seçiminin aile kurmanın ilk adımı olması sebebiyle toplumsal hayata dair kritik rolleri olduğu vurgulanmıştır. Partner seçiminin kişiden kişiye ve toplumdan topluma değişkenlik gösterdiği çalışmanın sonuçlarından birisidir.

Çalışmanın sonuçlarına göre partner seçimi çiftlerin uyum düzeyi, eğitim seviyesi, çiftlerin benzer ve farklı nitelikleri, iletişim, dünya görüşleri, fiziksel açıdan çekicilik, kişilik, aile, gelişime açıklık, yapıcılık, güven, dini inanç, kültürel değerler, saygı faktörlerinin etkisi altındadır. Partner seçimi sürecinin tarafı olan çiftlerin kendisi ve çevresiyle ilgili özgün niteliklerin etkili olabileceği çalışmanın sonuçları arasında kendisine yer edinmiştir.

Doğru partner seçimi insanlar için pozitif etkileri beraberinde getirirken yanlış partner seçiminin negatif etkileri gözlenmektedir. Neşe, memnuniyet, gurur, huzur, mutluluk, yüksek yaşam doyumu gibi pozitif etkilerin yanı sıra depresyon, üzüntü, suçluluk, öfke, stres, kıskançlık gibi negatif yönlü etkiler partner seçiminin sonuçları arasında gösterilmektedir.

Ebeveyn ilişkileri ve partner seçimi etkileşimine dair 354 kişinin katıldığı saha araştırmasında demokratik, otoriter, koruyucu-istekçi tutumların anne-baba birliktelik durumu, anne-baba yaşam durumu, anne-baba eğitim durumu gibi değişkenlerin etkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmada romantizm ve eş seçimi tutumları beraber yaşama, yalnız ve tek doğru, aşk yeterli, çaba göstermeme, idealleştirme, zıt kutuplar, tam güven boyutlarıyla incelenmiştir. Ulaşılan sonuçlar, katılımcılar açısından en yüksek tutumun aşk yeterli tutumu olduğunu, en düşük tutumun ise yalnız ve tek doğru tutumu olduğunu göstermektedir.

Romantizm ve eş seçim tutumları arasındaki ilişkiye dair ulaşılan sonuçlara göre kadınlar ve erkeklerin romantizm ve eş seçim tutumları benzerdir. Bununla birlikte araştırmada bekar katılımcıların beraber yaşama tutumu evli katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Evli ve bekar katılımcıların yalnız ve tek doğru tutumu boşanmış katılımcılardan daha yüksek olduğu, yine evli ve bekar katılımcıların aşk yeterli tutumu

boşanmış katılımcılardan daha yüksek olduğu çalışmanın sonuçları arasında yer almaktadır.

Yaş, romantizm ve eş seçim tutumlarını etkilemektedir. Özellikle güven noktasında yaşın etkileri gözlenmektedir. Yapılan araştırma neticesinde 18-29 yaş arası katılımcıların tam güven tutumu 42-54 yaş arası katılımcılardan daha yüksek düzeyde olduğu yönünde sonuçlara ulaşılmıştır.

Bireylerin romantik ilişkilerini sürdürme durumu, romantizm ve eş seçim tutumunu etkileyen bir yapıdadır. Çalışmanın sonuçlarına göre romantik ilişki yaşamaya devam eden katılımcıların idealleştirme tutumu romantik ilişki yaşamış katılımcılardan daha yüksektir. Romantik ilişkilerin bitmesinde yaşanan olumsuz deneyimler, böyle bir sonucun elde edilmesinde etkilidir.

Çiftlerin tanışma ve evlenme süreçleri yani evlilik şekilleri romantizm ve eş seçim tutumlarını etkileyen faktörlerden bir diğeridir. Çalışmada ulaşılan sonuçlar flört ile evlenen katılımcıların beraber yaşama tutumu görücü usulü ile evlenen katılımcılardan daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Çiftlerin birbirlerine tanıma sürecinde kurduğu bağların bu sonucun ortaya çıkmasında etken olduğu değerlendirilebilir.

Çalışmada ulaşılan sonuçlar, anne-baba tutumlarından otoriter ebeveyn ile romantizm ve eş seçimi tutumlarından zıt kutuplar arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif bir etkinin düşük düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu bulguya göre otoriter ebeveyn tutumu arttıkça romantizm ve eş seçiminde zıt kutuplar tutumunun arttığı yönünde sonucuna varılmaktadır.

Anne-baba tutumlarında koruyucu-istekçi ebeveyn ile aşk yeterli arasında, çaba göstermeme ve tam güven arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif bir etkinin düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir. Buna göre koruyucu-istekçi ebeveyn tutumu arttıkça romantizm ve eş seçiminde aşk yeterli, çaba göstermeme ve tam güven tutumunun arttığı yönünde sonuçlar elde edilmiştir. Tüm bu bulgular etrafında anne-baba tutumları ile romantizm ve eş seçim tutumları arasında doğrusal bir ilişki olduğu çıkarımının yapılması mümkündür.

Çalışma kapsamında ulaşılan sonuçlar dikkate alınarak aşağıdaki öneriler getirilmektedir:

*Ebeveynlerin küçük yaştan itibaren çocuk yetiştirme bilincine sahip olması önerilir. Bunun için toplum genelinde ebeveynlere eğitim verilebilir.

*Romantik ilişki ve eş seçim süreçlerinde ebeveynlerin çiftlere baskı yapmamaları önerilmektedir. Dolayısıyla ebeveynlerin demokratik bir tutum sergilemesi beklenmektedir.

*Ebeveynlerin yanında çiftlerin de partner seçimi süreçlerinde hayatın önemli karar alanlarından birisi olduğu bilinciyle hareket etmeleri önerilir.

*İleride yapılacak çalışmada kişilik ve partner seçimi ilişkisine dair bir bulgu yoktur.

KAYNAKÇA

- Akün, E. (2017). Çocukluktaki ebeveynleşme yaşantılarının özellikleri ve birey üzerindeki etkileri. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 5(10), 219-247.
- Aktay, M. (2014). *Üniversite öğrencilerinde aleksitimi ve depresyonun yordayıcısı olarak bağlanma stilleri*. Yüksek Lisans Tezi, Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Alavi, M., Alahdad, R. ve Shafeq, S.M. (2014). Mate selection criteria among postgraduate students in Malaysia. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 116, 5075-5080.
- Alexopoulos, C., Timmermans, E., Sharabi, L.L., Roache, D.J., Croft, A., Hall, E.D., Hawkins, L.J., Lamarche, V. ve Uhlich, M. (2021). Settling down without settling. *Journal of Social and Personal Relationships*, 38(6), 1901-1919.
- Alikılıç, Ö., Alikılıç, İ. ve Özer, A. (2019). Dijital romantizm. *Erciyes İletişim Dergisi*, 1, 57-80.
- Arı, F.A. (2021). Bilişsel şemalar ve bağlanma. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(4), 1823-1834.
- Aydın, G.S. ve Demir, A. (2017). Lisansüstü öğrencilerinin eş seçimini etkileyen ve sınırlandıran görüş ve inançları. *Ege Eğitim Dergisi*, 18(2), 627-652.
- Aydın, Y.E. ve Uzun, N.B. (2021). Romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı ölçeği. *Opus Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18(44), 7883-7911.
- Aydoğdu, F. ve Dilekmen, M. (2016). Ebeveyn tutumlarının çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 569-585.
- Aytaç, B., Çen, S. ve Yüceol, G.P. (2018). Ebeveyn çocuk ilişkisi ölçeğinin Türkçe uyarlaması. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 25(3), 209-221.
- Babahanoğlu, R. (2020). Eş seçiminde öncelikler. *International Journal of Cultural and Social Studies*, 6(2), 584-596.
- Babahanoğlu, R. (2021). Gençlerin bağlanma stilleri ile eş seçimi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Tıbbi Sosyal Hizmet Dergisi*, 17, 98-118.

- Bartan, M. ve Şahin, F.T. (2012). Ebeveyn çocuk ilişkisi envanterinin 60-72 aylık çocukların anne ve babalarına uyarlanması. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 34, 185-200.
- Bozgeyikli, H. ve Toprak, E. (2013). Üniversiteli gençlerin eş seçim kriterlerinin sıralama yargılarıyla ölçülmesi. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 68-87.
- Can, F. ve Hovardaoğlu, S. (2015). Romantik ilişkilerde sosyal ağ etkileri. *Nesne Dergisi*, 3(5), 43-65.
- Can, H.Ö. ve Aksel, E.Ş. (2017). Ebeveyn kabulü / reddi ile ebeveyn uygulamaları ilişkisi ve etkileyen faktörler. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 12(1), 35-51.
- Cason, M.J. (2010). *Mate selection*. Institutional Knowledge at Singapore Management University.
- Çağlayan, Y.İ. (2019). *Eşlerde evlilik uyumu ile bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Çiçek, B. ve Erkal, S. (2023). 0-6 yaş çocuğu olan ebeveynlerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(1), 131-142.
- Dağtekin, O.C. (2022). İktisatçılar aşık olursa: eş seçimine dair bir perspektif. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 57(2), 1335-1344.
- Dereli, E. ve Dereli, B.M. (2017). Ebeveyn çocuk ilişkisinin okul öncesi dönem çocukların psikososyal gelişimlerini yordaması. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 227-258.
- Dhaliwal, N.A., Martin, J.W., Barclay, P. ve Young, L.L. (2022). Signaling benefits of partner choice decisions. *Journal of Experimental Psychology*, 151(6), 1446-1472.
- Doğruyol, S. ve Yetim, Ü. (2019). Ebeveyne bağlanma, algılanan anne / baba tutumu ile akran ilişkileri arasındaki ilişkide benlik saygısının aracı rolü. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 7(14), 34-51.

- Dolfina, I. (2020). A review on choosing the right marriage partner. *International Journal of Academic Research in Education and Review*, 8(5), 112-117.
- Epik, M.T., Çiçek, Ö. ve Altay, S. (2017). Bir sosyal politika aracı olarak tarihsel süreçte ailenin değişen / değişmeyen rolleri. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 17 (38), 1-20.
- Figueredo, A.J., Sefcek, J.A. ve Jones, D.N. (2006). The ideal romantic partner personality. *Personality and Individual Differences*, 41, 431-441.
- Gülkanat, G. (2021). *Beliren yetişkinlerde ve genç yetişkinlerde sosyal medya kullanımının ve ilişki doyumunun aldatmaya yönelik niyeti yordaması*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güngör, H.C., Yılmaz, M. ve Çelik, S.B. (2011). Romantizm ve eş seçimi tutumu ölçeğinin uyarlanması geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(36), 180-190.
- Kasuto, M., Aktan, Z.D. ve Yardımcı, E. (2020). Ebeveyn medeni durumunun çocukların ruh sağlığına etkisi. *Aile Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 3(2), 48-68.
- Katıksız, S. (2019). *5-6 yaş arası çocuğa sahip olan çalışan ve çalışmayan annelerin çocuk yetiştirme tutumları ile bu çocukların öğretmen algısına göre akademik benlik saygısı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaya, B. (2021). Beliren yetişkinlik döneminde romantik ilişki düzeylerinin yordayıcısı olarak sosyal medya bağımlılığı. *Online Journal of Technology Addiction & Cyberbullying*, 8(1), 23-42.
- Koca, D.A. (2019). *Bir aile eğitim programının evli annelerin evlilik doyumu, evlilikte sorun çözme becerisi ve psikolojik iyi oluşuna etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Korkulu, A. (2019). *Anne baba tutumunun eş seçiminde sınırlandırıcı inançlar ile ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Korunur, R. (2020). *Üniversite öğrencilerinin eş seçimine yönelik tutumlarının ana-babaya bağlanma ve kişilik özellikleri ile ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kömürcü, S. (2011). *Otel işletmelerinde çalışan kadınların işten ayrılma eğilimlerinde işyerinde romantizmin ardılları*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Körler, Y. (2011). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin çeşitli değişkenler açısından yalnızlık düzeyleri ve yalnızlık ile sosyal duygusal öğrenme becerileri arasındaki ilişkiler*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kuzgun, Y. ve Eldeleklioğlu, J. (1999). Ana baba tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (1), 69-77.
- Mohavedi, A. (2015). Spouse selection. *International Journal of Social Sciences Education*, 5(3), 473-481.
- Öğretir Özçelik, A.D. ve Şıvkın, E. (2019). Çeşitli sosyo-ekonomik düzeyindeki anne tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9, 1-14.
- Ömüriş, E. (2007). *İşyerinde romantik ilişkiler*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özdemir, Y., Sağkal, A.S., Engin, S.S., Çakıroğlu, A.Ç. ve Gür, G. (2020). Türkiye'de birlikte ebeveynlik deneyimleri. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 8(16), 43-68.
- Schacht, R. ve Grote, M. (2015). Partner choice decision making and the integration of multiple cues. *Evaluation and Human Behavior*, 36, 456-466.
- Tayan, E., Gedik, S.D., Morkoyunlu, Z., Sözbilir, M. ve Konyalıoğlu, A.C. (2019). Ebeveyn çocuk ilişkisi konulu makaleler. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 1-26.

- Tosun, C. ve Yazıcı, H. (2021). Algılanan ebeveyn ilişki tutumları ile romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların evlilik rol beklentileri üzerindeki etkisi. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 32(1), 173-188.
- Wang, H., Ma, J. ve He, L. (2022). Value directed information search in partner choice. *Judgement and Decision Making*, 17(6), 1287-1312.
- Yang, M.L. ve Chiou, W.B. (2009). Looking online for the best romantic partner reduces decision quality. *Cyber Psychology & Behavior*, 13, 1-14.
- Çalım, M. (2017). *Üniversite Öğrencilerinin Romantizm ve Eş Seçimine İlişkin Tutumları İle Sosyotropik-otonomik Kişilik Özelliklerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep